

บทที่ 4

อังกฤษหลังสงครามวอเตอร์ลู และสมัยแห่งการปฏิรูป

ประเทศอังกฤษหลังสงครามวอเตอร์ลู พรรคทอरीได้เป็นรัฐบาลภายใต้ ลอร์ด ลิวอร์พูลเป็นนายกรัฐมนตรี ลิวอร์พูลได้ชื่อว่าเป็นนายกรัฐมนตรีที่ค่อนข้างประนีประนอม มีรัฐมนตรีที่เด่นๆ เช่น เอลดอน (Eldon) เป็นอนุรักษนิยมหัวรุนแรงมากเป็น เป็นรัฐมนตรี ยุติธรรม ลอร์ด ซิดเมาท์ (Lord Sidmouth) เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย และคาสเซิลเรนนิกการทูต ที่หลักแหลมเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศ

ประเทศอังกฤษ ใน ค.ศ. 1815

ค.ศ. 1815 ถือเป็นช่วงเปลี่ยนจากสงครามสู่สันติภาพ ชาวอังกฤษยอมรับสนธิสัญญา สันติภาพ ใน ค.ศ. 1815 ด้วยความรื่นเริงใจ ชาวอังกฤษรู้สึกภาคภูมิใจในชัยชนะ ทุกๆ ประเทศในยุโรปยังคงมีความรู้สึกต่อต้านนโปเลียน อำนาจทางทะเลของฝรั่งเศสถูกทำลาย ไป ขณะที่พัฒนาการทางอุตสาหกรรมของอังกฤษรุ่งเรืองขึ้น นักประดิษฐ์ พ่อค้า และเจ้าของ ที่ดินมั่งคั่งขึ้น ชาวอังกฤษอดที่จะเปรียบเทียบประเทศของตนกับเพื่อนบ้านชาวยุโรปทั้งทวีป ไม่ได้ ซึ่งก็พบว่า ประเทศอังกฤษนั้นเหนือกว่าทุกด้าน ถือเป็นการเมืองภาพที่ดี

แต่ถ้ามองอีกมุมหนึ่งที่ค่อนข้างเป็นลบ ก็พบความจริงที่ว่าช่วงของการเปลี่ยนจาก สงครามมาสู่สันติภาพ มีปัญหาหลายอย่างที่ยังแก้ไขไม่ได้ สืบเนื่องมาจากสงครามที่อังกฤษ ทำกับจักรพรรดินโปเลียน 1 ในรูปของสงครามภาคพื้นทวีป ในช่วงนี้เกษตรกรของ อังกฤษเจริญมาก เจ้าของที่ดินได้ค่าเช่าสูง และเกษตรกรผู้เช่าที่ดินมีรายได้มาก เนื่องจากพืช ผลที่ปลูกให้ผลดี ราคาสูง แต่เมื่อสงครามสิ้นสุดลงสถานการณ์เปลี่ยนไป มีการส่งข้าวจาก ต่างประเทศเข้ามา รัฐบาลเองหยุดคำสั่งซื้อให้กับกองทัพทำให้ใน ค.ศ. 1813 มีข้าวเหลือมาก มาย ราคาข้าวจึงตกลงอย่างรวดเร็ว เกษตรกรอยู่ในภาวะล้มละลาย ต้องปลดคนงานออกเกิด ภาวะการว่างงานตามชนบท

ในขณะที่เดียวกันสมาชิกรัฐสภาที่เป็นเจ้าของที่ดินพยายามเรียกร้องให้มีการออกกฎหมาย เพื่อพยุงราคาข้าวให้สูงขึ้น กฎหมายข้าว (Corn Law) จึงถูกตราขึ้นใน ค.ศ.1815 สาระสำคัญคือ ห้ามนำข้าวจากต่างประเทศเข้ามา จนกว่าราคาข้าวในประเทศจะสูงขึ้นถึง 80 ชิลลิง (shillings) ต่อ 1 ส่วน 4 ตัน (quarter)¹ กฎหมายฉบับนี้ล้มเหลว เพราะไม่ได้ทำให้ราคาข้าวสูงขึ้นถึง 80 ชิลลิง เจ้าของที่ดินเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ แต่ประชาชนทั่วไปที่ยากจนได้รับความเดือดร้อนมาก เนื่องมาจากราคาขนมปังสูงขึ้นมาก เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมก็มีส่วนทำให้ภาวะเลวร้ายลงไปอีก เพราะมีความเชื่อว่าราคาข้าวต่ำลง ค่าแรงจะต้องถูกลงด้วย ดังนั้น เมื่อกฎหมายข้าวไม่สามารถทำให้ข้าวมีเสถียรภาพ ราคาข้าวจึงขึ้นๆ ลงๆ อย่างรุนแรง และลงมาต่ำสุดใน ค.ศ. 1815 ที่ราคา 38 ชิลลิง 10 เพนนี ดังนั้น ใน ค.ศ. 1828 รัฐบาลจึงได้หาทางแก้ปัญหาโดยนำอัตราที่เลื่อนขึ้นลงได้ (sliding scale) มาทดลองใช้ กล่าวคือ ข้าวจากต่างประเทศที่สั่งเข้ามาจะไม่เสียภาษี ถ้าราคาข้าวอยู่ที่ 74 ชิลลิง และจะเก็บภาษีทันทีที่ราคาข้าวลดลงต่ำกว่า 74 ชิลลิง เท่ากับว่าถ้าราคาข้าวตกลงไปอยู่ 73 เพนนีจะเก็บภาษี 1 ชิลลิง ดังนั้น ถ้าราคาข้าวต่ำภาษีจะสูงนั่นเอง มาตรการนี้ท้ายสุดนำไปสู่การเก็งกำไร และไม่ได้ผล ราคาข้าวที่สูงและความทุกข์ยากของคณงานขึ้นอยู่กับผลผลิตข้าวที่เก็บเกี่ยวได้ ช่วงผลผลิตตกต่ำใน ค.ศ. 1828 และค.ศ. 1831 คนลำบากมากถึงขนาดอดอาหาร อยู่ในสภาพน่าสังเวชมาก พวกนี้แก้แค้นด้วยการเผาที่ดินของเจ้าของที่ดินที่มั่งคั่ง การเกษตรยังคงตกต่ำอยู่หลายปี ภาวะต่างๆ กว่าจะดีขึ้นและประเทศกลับไปมั่งคั่งเหมือนเดิม ก็ตกอยู่ในช่วงกลางทศวรรษ 1830

อุตสาหกรรมที่เคยรุ่งเรืองในช่วงสงครามก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกับเกษตรกรรม เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมที่เคยทำกำไรมหาศาล ต้องพบกับปัญหา ตลาดการค้าของเขาถูกทำลายเพราะภัยจากสงคราม นักธุรกิจประสบกับปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อน คือไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้ ทรัพย์สินของเขาถูกทำลาย ต้องปิดกิจการ และปลดคณงานตลอดเวลาที่ผ่านมา

¹ ควอเตอร์ (quarter) หรือ 1 ส่วน 4 ตันเท่ากับ 8 บุชเชล (bushels) โดยที่ 1 บุชเชล 8 แกลลอน

มาเขาคาดการณ์ผิดคิดว่า ชาวยุโรปยังมีความต้องการสินค้าอังกฤษ เมื่อไม่มีคำสั่งซื้อสินค้าเข้ามา กิจกรรมการค้าตกต่ำลงทันที ความหายนะจึงเกิดขึ้น คนงานตามโรงงาน ต่างๆ ได้รับความลำบาก ทุกข์ยากเหมือนกัน ในเรื่องค่าแรงถูกตัด และยังเสี่ยงต่อการถูกเลิกจ้าง ไม่ว่าจะ เป็นโรงงานถ่านหิน, ทอผ้า ฯลฯ เช่น The Tyneside colliers, The Preston cotton-weavers, The Wiltshire cloth-workers, The Jute-workers of Dundee เป็นต้น คนงานในโรงงานเหล่านี้ ล้วนแต่มีความต้องการที่คล้ายคลึงกัน คือ มีความต้องการงานทำ, ค่าแรงที่สูง และต้องการให้อาหารราคาถูกลง ผู้ชนเมื่อเคียดแค้นก็เข้าทำลายเครื่องจักรที่เขาคิดว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เจ้าของโรงงานไม่จ้างแรงงานพวกเขา ยิ่งกว่านั้นยังเข้าปล้นร้านขนมปังและร้านขายเนื้อ ถึงขนาดมีการลอบวางเพลิงในนอร์ฟอล์ก (Norfolk) และซัฟฟอล์ก (Suffolk) ผู้ชนผู้ใหญ่นัดพบกันที่สนามสปา (Spa Fields) ในกรุงลอนดอน ค.ศ. 1816 ด้วยจุดประสงค์ต้องการส่งคำร้องทุกข์ไปยังตัวแทนของรัฐบาล แต่สถานการณ์รุนแรงเกินกว่าจะควบคุมได้ ผู้ชนได้เข้าทำลายร้านค้าใกล้เคียง ค.ศ. 1817 คลื่นของคนจนที่สิ้นหวังในชีวิตในเมืองแมนเชสเตอร์ พร้อมใจกันเดินขบวนไปยังกรุงลอนดอน คนกลุ่มนี้ออกเดินทางโดยที่แต่ละคนถือผ้าห่มเพื่อประท้วงความหนาวในยามค่ำคืน การเดินขบวนครั้งนี้เรียกว่าขบวนผ้าห่ม (March of Blanketeers) ปรากฏว่าขบวนผ้าห่มถูกปราบจนแตกกระจัดกระจาย

ความยุ่งเหยิงที่เกิดขึ้นที่มีสาเหตุมาจากความยากจน ทำให้แนวความคิดทางการเมืองของคนในช่วงนี้มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น พวกนี้ได้ผู้นำที่เป็นนักพูดฝีปากกล้า ชื่อ ฮันท์ (Hunt) และวิลเลียม คอบเบท (William Cobbet) ทั้ง 2 เป็นนักพูดที่มีวาทะคมคาย แต่ชอบใช้ความรุนแรง โดยที่ คอบเบท เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่สง่างาม และมีความคิดต้องการปฏิรูปสังคม เป็นบุตรของชาวนาเล็กๆ แห่งตำบลเซอร์เรย์ (Surrey) คอบเบทชักชวนประชาชนให้เคลื่อนไหวกว้างเพื่อให้มีการปฏิรูปรัฐสภา เขาให้เหตุผลว่าการแก้ไขปัญหาคความยากจนจะไม่ประสบความสำเร็จได้เลย ถ้าไม่ได้มีการขยายระบบการเลือกตั้งให้กว้างขวางขึ้น จุดอ่อนของระบบรัฐสภาเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐบาลบริหารงานเหลว และเศรษฐกิจตกต่ำ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบรัฐสภา

รัฐบาลของลอร์ด ลิวอร์พูล มีความคิดค่อนข้างแคบ ไม่มีความตั้งใจที่จะปฏิรูปอย่างจริงจัง ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงยึดมั่นอยู่กับการรักษาสถานภาพของชนชั้นสูง รัฐบาลไม่ได้ตระหนักถึงความต้องการของประชาชน ในทางตรงกันข้ามกลับทำการปราบปรามประชาชน รัฐบาลทอริซึ่งมีความกลัว-พวกเคลื่อนไหวก่อความไม่สงบ (mob) เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว รัฐบาลยังมีความเชื่อว่าถ้ามีกลุ่มกบฏเกิดขึ้นคงไม่ได้มีจุดประสงค์อื่น นอกจากต้องการล้มรัฐบาล และเข้าปล้นคนรวยใน ค.ศ. 1817 คณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการเร่งด่วนในอันที่จะผ่านมาตรการรุนแรงที่จะปราบการชุมนุม หรือความเคลื่อนไหวในการก่อความไม่สงบ รัฐบาลสั่งให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจตราประชาชนอย่างใกล้ชิด ถ้าบุคคลใดเป็นผู้ต้องสงสัยสามารถดำเนินการสั่งจับได้ทันที มีการสำรวจสะกดรอยที่เข้มงวด มีผลให้การชุมนุมของประชาชนทำได้ยากขึ้น และเมื่อการเก็บเกี่ยวใน ค.ศ. 1817 ได้ผลดีขึ้น การเคลื่อนไหวของคนจนก็ลดลงไปเอง

สถานการณ์ความตึงเครียดเริ่มขึ้นอีกครั้ง ใน ค.ศ. 1819 เมื่อกิจการค้าตกต่ำลงมีผลให้ค่าจ้างของแรงงานลดลง และท้ายสุดมาถึงขั้นว่างงาน ความขมขื่น และความไม่พอใจของคนจนประทุขึ้นอีกครั้ง คนเริ่มมาชุมนุมกันตามเมืองใหญ่ๆ เพื่อประท้วงรัฐบาล โดยเฉพาะที่สนามเซนต์ปีเตอร์ (St. Peter's Field) ในนครแมนเชสเตอร์ (Manchester) ผุ่ชน 50,000 - 60,000 คน เดินถือธงโดยมีข้อความต่างๆ เช่น “เลือกตั้งสมาชิกสภาทุกปี” (Annual Parliament) และ “ขยายสิทธิเลือกตั้งมากขึ้น” (Universal Suffrage) โดยมีฮันท์เป็นผู้กล่าวสุนทรพจน์ปลุกกระดม ในตอนแรกเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างเผด็จโดยไม่ได้ปราบปรามใดๆ แต่เมื่อการชุมนุมดำเนินไประยะหนึ่ง และมีทีท่าจะรุนแรงขึ้น รัฐบาลเริ่มไม่พอใจพยายามเข้าจับกุมฮันท์ รัฐบาลยังใช้กองทหารม้าเข้าปราบประชาชน เกิดการต่อสู้กันอย่างโกลาหลหลายคนถูกเหยียบบางคนถูกฟัน มีคนตาย 11 คน บาดเจ็บอีก 400 คน รัฐบาลได้ผ่านกฎหมายรักษาความสงบ 6 ฉบับ (six acts) เพื่อปราบความวุ่นวาย ห้ามมีอาวุธในครอบครอง ห้ามเดินขบวน จำกัดเสรีภาพในการพูดการตีพิมพ์และการนัดประชุม ในท้ายสุดรัฐบาลแสดงความยินดีที่เจ้าหน้าที่ที่สามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ แต่สำหรับคนจนเหตุการณ์ที่

สนามเซนต์ปีเตอร์เป็นความเศร้าสลด ทำให้เหตุการณ์นี้ได้ชื่อว่า ปีเตอร์ลู (Peterloo) เป็นการเปรียบเทียบล้อเลียนสงครามวอเตอร์ลู (Battle of Waterloo) ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของการใช้อำนาจแบบเผด็จการ ซึ่งสำหรับคนจนแล้วเป็นเหตุการณ์ที่พวกเขาต้องจดจำไปอีกนาน

ใน ค.ศ. 1820 มีเหตุการณ์เกิดขึ้นอีก 2 เหตุการณ์ที่จะได้เห็นการแสดงออกของคนจนอีกครั้ง เหตุการณ์แรกคือ การก่อกองจลาจลที่ถนนคาโต (Cato Street Conspiracy) มีจุดมุ่งหมายหลักในการลอบสังหารคณะรัฐมนตรีทั้งชุด แต่แผนการนี้ไม่สำเร็จถูกจับได้เสียก่อน ทำให้คนจนรู้สึกผิดหวังที่แผนการล้มเหลวในปีเดียวกันเกิดเรื่องอื้อฉาวในราชวงศ์ เนื่องจากพระเจ้าออร์ซที่ 3 สิ้นพระชนม ราชโอรสคือ พระเจ้าออร์ซที่ 4 (George IV) ได้ขึ้นครองราชย์ต่อ ในสมัยทรงพระเยาว์คือ ใน ค.ศ. 1785 ได้ทรงอภิเษกสมรสกับมาเรีย แอน ฟิตซ์เซอร์-เบิร์ด (Maria Anne Fitzherbert) ซึ่งเคยผ่านการสมรสมาแล้ว และยังมีนบถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก แต่เนื่องจากมีกฎราชมณเฑียรระบುವ่า กษัตริย์ของประเทศอังกฤษจะอภิเษกสมรสกับผู้นับถือนิกายคาทอลิกไม่ได้ และการสมรสครั้งนี้ยังเป็นการขัดกับกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งกำหนดว่า การสมรสของเจ้าชายแห่งเวลส์ (Prince of Wales) จะเป็นการสมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องได้รับความเห็นชอบจากพระราชบิดา ดังนั้น การสมรสของพระเจ้าออร์ซที่ 4 กับนางฟิตซ์เซอร์-เบิร์ด จึงถือเป็นโมฆะ อีก 10 ปีต่อมา ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงเยอรมัน คือ เจ้าหญิงคาโรลินแห่งบรันสวิก วอลเฟินบุตเทิล (Caroline of Brunswick-Wolfenbüttele) พระองค์ไม่ทรงโปรดพระชายา และปฏิบัติต่อเจ้าหญิงไม่สมพระเกียรติ ทำให้ เจ้าหญิงคาโรลินได้เสด็จไปพำนักยังประเทศอิตาลี พระเจ้าออร์ซที่ 4 ทรงขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมายต่อรัฐสภา เพื่อให้พระองค์ได้หย่ากับเจ้าหญิงคาโรลิน ต่อมาเจ้าหญิงแคโรลินได้เสด็จกลับมายังประเทศอังกฤษ เพื่อเรียกร้องสิทธิในการเป็นพระราชินี ผู้ชนต่างต้อนรับพระนางด้วยความยินดี กฎหมายเพื่อการหย่าถูกถอนเรื่องออกจากสภาผู้แทนราษฎร แต่เจ้าหญิงคาโรลินทรงสิ้นพระชนม์เสียก่อน เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับราชวงศ์ในครั้งนี้

ถือว่าเข้ามาช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างชนชั้น หลังปี ค.ศ. 1820 เมื่อสถานการณ์ทางการค้าดีขึ้นมีส่วนช่วยให้สถานการณ์ที่ค่อนข้างตึงเครียดคลคลความรุนแรงลง

ยุคแห่งการปฏิรูปที่เป็นเสรีนิยมมากขึ้น

การทำอัตวิบาตกรรมของ คาสเซิลเร ใน ค.ศ.1822 ก่อนที่จะเดินทางไปประชุมที่เวโรนา ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1822 ทำให้เกิดคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ที่มีลิเวอร์พูล (Liverpool) เป็นนายกรัฐมนตรี ในช่วง ค.ศ. 1822-1827 รัฐบาลลิเวอร์พูลชุดนี้จัดว่ามีความเข้มแข็งและมั่นคงมาก ประกอบด้วยรัฐมนตรีที่เด่นๆ อาทิ ยอร์ช แคนนิง รัฐมนตรีต่างประเทศ และเป็นผู้นำพรรคทอริในสภาผู้แทนราษฎร, เซอร์ โรเบิร์ต พิล รัฐมนตรีมหาดไทย วิลเลียม ฮัสคิสสัน (William Huskisson) เป็นรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ (President of Board of Trade) รัฐมนตรีชุดนี้ได้ชื่อว่า มีความเป็นเสรีนิยมมาก ดูได้จากตัวรัฐมนตรีหลายๆ ท่าน ไม่ว่าจะเป็นแคนนิง พิล และฮัสคิสสัน เป็นอนุรักษนิยมก็จริงแต่มีแนวความคิดกว้าง

พิลกับงานด้านมหาดไทย (Peel at the Home Office)

เซอร์ โรเบิร์ต พิล ได้เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย ใน ค.ศ. 1822 ถือเป็นผู้นำพรรคทอริที่เด่นคนหนึ่ง พิลไม่ได้เกิดมาในครอบครัวของชนชั้นสูง แต่บิดาของเขาประสบความสำเร็จในอุตสาหกรรมการผลิตผ้าฝ้าย ทำให้ฐานะของครอบครัวมั่งคั่งขึ้น บิดาตั้งใจที่จะให้พิลประกอบอาชีพทางการเมือง ในวัยเด็กพิลเข้าศึกษาที่โรงเรียน แฮโรว์ (Harrow) และมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด (Oxford) ด้วยบารมีของบิดาทำให้พิลได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปีแรกของการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร พิลได้รับตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีที่รับผิดชอบเกี่ยวกับไอร์แลนด์ (Secretary for Ireland) จากพื้นฐานที่ได้รับการอบรมมาในครอบครัวที่ค่อนข้างเป็นอนุรักษนิยม ทำให้พิลเป็นคนที่มีความเชื่อมั่น เปิดเผย ชื่อสัตย์ รอบคอบ มีสติปัญญาดี มีความรู้ลึกในการที่จะอุทิศตนให้กับสังคมสูง แต่ท่าทางของพิลดูจะมีบุคลิกที่เยือกเย็นและสงบเสงี่ยมอยู่มาก ทำให้นักการเมืองบางคนไม่ชอบเขา เช่น โอคอนเนล ไม่ชอบพิลมาก เขาบอกว่ายิ้มของพิลเย็นชาเหมือนแผ่นเงินที่จาร์กชื่อผู้ตายบนหีบฝังศพ (Peel's smile resembled the silver plate on the top of the coffin")

ฟิลมีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจคนจน ในฐานะรัฐมนตรีมหาดไทย ฟิลได้ทำการปฏิรูปประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Law) ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างทารุณเกินเหตุ ค.ศ. 1822 กฎหมายอาญาของอังกฤษมีลักษณะค่อนข้างป่าเถื่อน เช่น ระบบการพิจารณาคดีตัดสินคดีความไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของหลักมนุษยธรรม ระเบียบพิจารณาคดีต่างๆ ก็ล้าสมัย รัฐสภาอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้วางโทษคนที่ทำผิดซ้ำโดยการแขวนคอ แม้ว่าจะเป็นคดีลหุโทษ คดีในลักษณะแบบนี้มีอยู่ถึงกว่า 200 คดี ตัวอย่างเช่น ขโมยปลาจากร้านขายปลา ปลอมตัวเป็นผู้รับบำนาญ ทำลายสะพานเวสมินสเตอร์ ตัดต้นไม้ ทำร้ายสัตว์ หรือขโมยเงินเพียง 40 ชิลลิง และจำนวนตำรวจในขณะนั้นมีไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ต้องหาหลบหนีไปบ่อยๆ ในบางครั้งถูกขุนปฏิเสฐที่จะตัดสินคดี เพราะการทำผิดเพียงเล็กน้อยอาจถูกลงโทษถึงตาย กฎหมายอาญาของอังกฤษจึงค่อนข้างโหดร้าย

ความพยายามในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายอาญาให้ได้ผล เริ่มจาก ค.ศ. 1808 เป็นผลงานของซามูเอล โรมิลลี (Samuel Romilly) ซึ่งประสบความสำเร็จในการยกเลิกการลงโทษถึงตายในความผิด เนื่องจากล้วงกระเป๋าที่มีค่าเพียง 12 เพนนี หรือขโมยผ้าลินินจากโรงงานฟอกสี และ ใน ค.ศ. 1820 เซอร์เจมส์ แมคอินทอช (Sir James Mackintosh) ได้ดำเนินการต่อสามารถยกเลิกคดีต่างๆ ถึง 30 คดี ที่เกี่ยวกับการขโมยเงินจากร้านขายของด้วยมูลค่าเพียง 5 ชิลลิง ค.ศ. 1827 ฟิลเข้ามารับตำแหน่งโดยยกเลิกคดีต้องโทษถึงตายลงถึงกว่า 100 คดี โดยให้ขังคุกหรือเนรเทศไปอยู่ออสเตรเลียแทน โดยในช่วง ค.ศ. 1832-1861 พรรควิกส์ได้เข้ามาปฏิรูปลดจำนวนของการกระทำผิดกฎหมายที่ถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรงจาก 12 รายการ เช่น การกบฏ ฆ่า ปลอมลายมือ ทำลายบ้าน ขโมยม้าและแกะ ปลอมเงิน เป็นต้น ลดลงเหลือเพียง 3 รายการเท่านั้น คือ การกบฏ ฆ่า และวางเพลิงอยู่เรือของทางราชการ (Royal dockyard)

ฟิลได้ทำการปรับปรุงการบริหารในเรือนจำ และการเนรเทศนักโทษ บุคคลที่มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูป คือ จอห์น โฮวาร์ด (John Howard) นักปฏิรูปแห่งคริสต์ศตวรรษที่ 18 และเอลิซาเบธ กัวร์เนย์ ฟราย (Elizabeth Gurney Fry) นักปฏิรูปแห่งคริสต์

ค่อยๆ หดไป รวมถึงภัยที่น่ากลัวอื่นๆ ค่อยๆ หายไปจากชีวิตของคนอังกฤษ

ฮัสคิสสัน กับกระทรวงพาณิชย์

วิลเลียม ฮัสคิสสัน (William Huskisson) รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ได้ปฏิรูประบบ พิทักษ์อัตราภาษีศุลกากร โดยการลดอัตราภาษีสินค้าขาเข้าหลายรายการ สินค้าที่ได้รับการ ปรับลดภาษีลงมา ได้แก่ ผ้าไหม ขนสัตว์ เหล้ารัม ฝ้าย ลินิน สินค้าที่ทำจากขนแกะ แก้ว กระดาษเครื่องถ้วยชาม (porcelain) กาแฟ ทองแดง สังกะสี ตะกั่ว เหล็ก สินค้าตั้งรายการข้าง ต้น ถ้าสั่งเข้ามาจะได้รับการลดภาษีลงถึง 20-50% แต่เนื่องจากรายได้ของรัฐบาลส่วนใหญ่ มาจากภาษีและอากร การลดภาษีลงมีผลให้รายได้ของรัฐบาลลดลงมาก ดังนั้น ฮัสคิสสัน จึงจำเป็นต้องหันไปเก็บภาษีตัวใหม่ๆ เป็นการทดแทน

ฮัสคิสสัน ยังได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการให้ความคุ้มครองผลิตผลทางการเกษตร ที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิม มาเป็นการดำเนินนโยบายการค้าแบบเสรี (Free Trade) ตามหลักการ ของอดัม สมิท (Adam Smith) ฮัสคิสสันเห็นด้วยกับแนวความคิดที่ว่า วิธีที่จะส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศจะต้องมีการยกเลิกข้อจำกัดต่างๆ โดยให้ธุรกิจการค้าต่างๆ มีการแข่งขันกัน อย่างเสรี ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลจะต้องเข้ามาตั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้ธุรกิจดำเนินไปได้ ด้วยดี ฮัสคิสสันได้แก้ไขพระราชบัญญัติเงินเรือฉบับต่างๆ โดยใน ค.ศ. 1823 อนุญาตให้ อาณานิคมของอังกฤษสามารถติดต่อทางการค้าโดยตรงกับต่างประเทศได้ แต่ยังคงต้องใช้ เรืออังกฤษในการค้าขายกับอังกฤษ และประเทศอื่นอยู่เหมือนเดิม นอกจากนี้ ใน ค.ศ. 1823 ฮัสคิสสันยังได้ริเริ่มการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่อาณานิคมของอังกฤษ โดยกำหนดอัตรา ภาษีให้ต่ำกว่าที่เก็บจากสินค้าของประเทศอื่น และยังผ่อนคลายนโยบายพิเศษของสินค้าที่ ส่งเข้าไปยังอังกฤษโดยเรือต่างชาติ การดำเนินนโยบายเสรีแบบนี้มีผลให้ความสัมพันธ์ ระหว่างอาณานิคมกับอังกฤษดีขึ้น

นโยบายต่างประเทศของแคนนิง (Canning's Foreign Policy)

แคนนิงดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบชัดเจน และอธิบายต่อสาธารณชนได้ซึ่งแตก

ศตวรรษที่ 19 พึ่งให้ความสำคัญในการปรับปรุงเรือนจำ ให้ผู้คุมได้รับเงินเดือนแทนที่จะเป็นการไปเรียกร้องเอาจากนักโทษ และญาติของนักโทษ ผู้พิพากษาจะให้ความสำคัญชดเชยกับนักโทษ นักโทษหญิงจะได้รับการดูแลจากผู้คุมหญิง โดยเฉพาะ ฟราย ศาสนาจารย์แห่งนิกายควอเกอร์ (Quakers) เป็นนักปฏิรูปสำคัญที่มีผลงานเด่นทางด้านปรับปรุงคุณภาพชีวิตของนักโทษ โดยเฉพาะนักโทษหญิง

พระราชบัญญัติตำรวจนครบาล ค.ศ. 1829

ตั้งแต่ ค.ศ. 1815 เป็นต้นมา ความจำเป็นที่จะต้องมีการดูแลเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเพื่อความมั่นคงของบ้านเมือง เช่น ควบคุมความรุนแรงของฝูงชนที่มารวมตัวกัน ควบคุมการเดินขบวน ป้องกันการเกิดอาชญากรรม เป็นต้น พอลได้จัดตั้งกำลังตำรวจนครบาล (Metropolitan police force) ขึ้นมาดำเนินงานโดย นายทหารประจำการชั้นสัญญาบัตร (Commissioners of Police) ขึ้นต่อรัฐมนตรีมหาดไทย รับผิดชอบเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยภายในกรุงลอนดอน ตำรวจนี้เรียกว่า “Bobbies” หรือ “Peelers” จะแต่งเครื่องแบบ (belted coats) สวมหมวกสีฟ้า ถือกระบอง แต่ไม่พกปืน พวกนี้จะมีวิธีการกำจัดความวุ่นวายหรือสลายฝูงชนได้อย่างรวดเร็ว ป้องกันไม่ให้เกิดการรวมตัวของฝูงชน (mob) ที่เป็นอันตราย จับคนร้ายได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ใช้วิธีสุภาพ มารยาทดี เป็นการสร้างแบบอย่างของตำรวจที่ดี

กรมตำรวจใหม่ที่เกิดขึ้นในระยะแรกๆ ประชาชนยังไม่ค่อยไว้วางใจเท่าไรจึงมีการต่อต้านและวิพากษ์วิจารณ์พอสมควร แต่ในระยะแรกเพียง 2-3 ปี บทบาทขององค์กรที่มีส่วนอย่างมากในการช่วยปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทำให้เริ่มเป็นที่ยอมรับ และในปัจจุบันกรมตำรวจจึงมีหลักปรัชญาในการยับยั้งอาชญากรรมมากกว่าจะเน้นเรื่องการเข้มงวดในการลงโทษ จากผลงานของตำรวจนครบาลแห่งนครลอนดอน ซึ่งได้ผลดีเป็นที่ยอมรับมาก ทำให้มีการนำไปใช้กับเมืองอื่นๆ ทั่วประเทศ

Peel ยังได้ตั้งหน่วยลาดตระเวนขึ้น เพื่อจะจัดการกับโจรปล้นคนเดินทางและดำเนินการลงโทษเจ้าของโรงแรมที่ปกป้องอาชญากรรม ดังนั้น ภาพของโจรปล้นคนเดินทางจึง

ต่างจากคาสเซิลเร ทั้งคาสเซิลเรและแคนนิ่งต่างนำอังกฤษเข้าไปผูกพันกับรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชอย่างออสเตรีย รัสเซีย และปรัสเซีย โดยอังกฤษได้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรด้วยในสัญญาพันธมิตรไตรภาคี (Triple Alliance) จุดมุ่งหมายเพื่อเอาชนะนโปเลียน และเพื่อดำรงไว้ซึ่งข้อตกลงแห่งกรุงเวียนนา ใน ค.ศ. 1815 คาสเซิลเรต้องการร่วมมือเป็นพันธมิตรอย่างใกล้ชิดกับประเทศมหาอำนาจใหญ่ๆ ของยุโรป และมหาอำนาจควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาปัญหาของยุโรป และในช่วงแรกเกิดความเห็นแตกต่างกันระหว่างอังกฤษกับประเทศพันธมิตร โดยที่ ออสเตรีย ปรัสเซีย และรัสเซียต้องการปราบปรามการปฏิวัติของพวกเสรีนิยม โดยเฉพาะพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์แห่งรัสเซียต้องการให้ประเทศพันธมิตรให้คำรับประกันเขตแดน และการดำรงอยู่ของรัฐบาลของประเทศยุโรป สำหรับประเด็นนี้คาสเซิลเรไม่เห็นด้วย คาสเซิลเรเต็มใจที่จะปราบกบฏของกลุ่มผู้สนับสนุนนโปเลียน โบนาปาร์ต (Bonapartist) ในประเทศฝรั่งเศส แต่ไม่เห็นด้วยที่จะนำประเทศอังกฤษไปผูกพันกับนโยบายปราบกบฏของประเทศอื่นๆ หรือคำรับประกันเขตแดนของประเทศในยุโรป ค.ศ. 1820 เกิดการปฏิวัติของพวกเสรีนิยมในสเปน เนเปิล (Naples) และปอร์ตุเกส (Portugal) ต่อต้านรัฐบาลสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1815 กลุ่มประเทศสมบูรณาญาสิทธิราชย์ทางตะวันออกต้องการเข้าแทรกแซงปราบปรามการปฏิวัติของกลุ่มเสรีนิยม แต่คาสเซิลเรปฏิเสธที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับปัญหาภายในของประเทศอิสระเล็กๆ เหล่านี้ ดังนั้น คาสเซิลเรจึงถอนตัวออกจากพันธมิตรไตรภาคีก่อนที่จะสิ้นชีวิต

สำหรับแคนนิ่งนั้นตรงกันข้าม แคนนิ่งต้องการทำลายพันธมิตรกลุ่มสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แม้แคนนิ่งจะไม่ประสบความสำเร็จในการขัดขวางการปราบปรามการปฏิวัติของพวกเสรีนิยมในสเปน และสถาปนาจักรวรรดิองค์เดิม คือ พระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 7 ก็ตาม แต่ในขณะนี้การปฏิวัติขยายตัวเข้าไปในอาณานิคมของสเปนในลาตินอเมริกา และเห็นได้ชัดว่าการค้าของอังกฤษในแถบนี้กำลังเพิ่มขึ้นในขณะที่อำนาจของสเปนตกต่ำลง ดังนั้น แคนนิ่งจึงต้องการแสดงให้โลกรับรู้ว่า ระบบของยุโรปในการปราบปรามพวกปฏิวัติจะไม่ขยายไปยังอาณานิคมของสเปน มิเช่นนั้น กองทัพเรืออังกฤษจะเข้าแทรกแซงเพื่อปกป้อง

อเมริกา ทั้งนี้แคนนิงได้รับการสนับสนุนจากประธานาธิบดีเจมส์ มอนโร (James Monroe) ของสหรัฐอเมริกา โดยใน ค.ศ. 1823 ประธานาธิบดีมอนโรได้ประกาศหลักการสำคัญคือ ทฤษฎีมอนโร (Monroe Doctrine) ที่จะทำให้ทวีปอเมริกาพ้นจากการแทรกแซงของมหาอำนาจในยุโรป ผลคือ อาณานิคมของสเปนสามารถรักษาเอกราชไว้ได้ เป็นการตอกย้ำว่านโยบายของอังกฤษเป็นแบบเสรีนิยมซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มทรราชย์ในภาคพื้นทวีป

แคนนิงยังเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับปัญหาตะวันออกไกล (Near East) เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับ การที่พวกปฏิวัติกรีกต่อต้านผู้ปกครองเตอร์กี ใน ค.ศ. 1821 มหาอำนาจต่างๆ มองเหตุการณ์ครั้งนี้แตกต่างกัน ออสเตรีย รัสเซีย เห็นว่าจำเป็นต้องปราบกบฏให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ แต่รัสเซียด้วยความสนใจในดินแดนเตอร์กี รัสเซียจึงต้องการเข้าแทรกแซง โดยเข้าสนับสนุนกรีก นโยบายของอังกฤษนั้นต่อต้านการขยายอิทธิพลของรัสเซียในเตอร์กี ซึ่งอังกฤษกลัวว่ารัสเซียจะมีความมุ่งหมายที่คอนสแตนติโนเปิล ซึ่งเมื่อเข้ามาถึงตะวันออกใกล้ ก็จะเป็นหนทางให้รัสเซียขยายไปถึงอินเดีย อย่างไรก็ตามปัญหาความเป็นเอกราชของกรีกนั้น ต่างได้รับความเห็นใจจากสาธารณชนทั้งในอังกฤษและฝรั่งเศส เนื่องจากกรีกเป็น ดินแดนแห่งอารยธรรมเก่าแก่

แคนนิงดำเนินนโยบายต่อความยุ่งเหยิงครั้งนี้ด้วยความเชี่ยวชาญ โดยที่เขามีทางเลือก 2 ทางในเรื่องเกี่ยวกับกรีก ทางแรกคือ เข้าสนับสนุนเตอร์กีต่อต้านรัสเซีย หรือร่วมมือกับรัสเซีย แคนนิงเลือกนโยบายที่ 2 ค.ศ. 1827 ได้ทำข้อตกลงกับฝรั่งเศสและรัสเซีย เพื่อบีบบังคับเตอร์กีให้ทำข้อตกลงที่จะให้กรีกได้สิทธิปกครองตนเอง แต่อยู่ภายใต้ความคุ้มครองของเตอร์กี (Turkish suzerainty) อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซียได้ส่งกองกำลังทางเรือไปเพื่อปิดล้อมเตอร์กี และกองเรือรบของอียิปต์ในอ่าวนาวาริโน (Navarino Bay) แม่ทัพเรืออังกฤษคือ โครริงตัน (Codrington) ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มที่ โดยคาดว่าจะสามารถเอาชนะได้โดยไม่ยาก แต่ปรากฏว่าแคนนิงเสียชีวิตลง เสียก่อนโดยที่ศึกแห่งเวลลิงตัน ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ในค.ศ.1828 เวลลิงตันไม่เห็นด้วยกับนโยบายของแคนนิงที่เป็นพันธมิตรกับรัสเซีย อังกฤษถอนตัวออกจากนโยบายของแคนนิง

ดังนั้น ความช่วยเหลือที่รัสเซียได้รับในช่วงนี้ คือ ความช่วยเหลือจากฝรั่งเศสในการโจมตีเตอร์กี จนกระทั่งเตอร์กียอมแพ้ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1829 มีการลงนามในสนธิสัญญาอะเดรียโนเปิล (Treaty of Adrianople) เดือนกันยายน ค.ศ. 1829 ซึ่งกรีกได้เอกราช

ปัญหาไอร์แลนด์ในทศวรรษ 1820

ปัญหาหลักๆ ที่สำคัญของไอร์แลนด์ในทศวรรษ 1820 มี 3 ประการ

1. ศาสนา ชาวไอริชส่วนใหญ่นับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก แต่รัฐบาลอังกฤษกำหนดให้นิกายอังกฤษ (Church of England) เป็นศาสนาทางการในไอร์แลนด์ ซึ่งจะให้บริการกับคนกลุ่มน้อยในไอร์แลนด์เท่านั้น ชาวคาทอลิกจำต้องจ่ายภาษี tithes ให้กับวัดแองกลิคัน โดยที่รัฐบาลอังกฤษมีกฎหมายลงโทษต่อชาวคาทอลิกไอริชอย่างรุนแรง กรณีที่มีการละเมิด ถึงแม้ในระยะหลังมีการปรานีประนอม ลดหย่อนความรุนแรงลง โดยให้สิทธิพวกคาทอลิกไอริชได้เป็นเจ้าของที่ดินเท่าเทียมกับพวกโปรเตสแตนต์ และสามารถลงคะแนนเสียงเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่พวกคาทอลิกไอริชยังไม่สามารถเข้ารับราชการหรือดำรงตำแหน่งทางราชการอื่นๆ เช่น ตำแหน่งทางศาล อีกทั้งไม่สามารถเข้าไปนั่งในรัฐสภาอังกฤษ

2. การเมือง ตามพระราชบัญญัติการรวม ค.ศ. 1800 ชาวไอริชต้องสูญเสียรัฐสภาของตนเองไป เนื่องจากต้องไปรวมกับรัฐสภาอังกฤษ ทำให้พวกเขาปรารถนาที่จะได้รับรัฐสภาของตนเองกลับมา ชาวไอริชต้องการที่จะได้รับสิทธิในการปกครองตนเอง ซึ่งแน่นอนย่อมหมายถึงการสถาปนารัฐสภาที่กรุงดับลินกลับมา โดยที่ ชาวไอริชมีความเชื่อว่าก้าวแรกของการสถาปนารัฐสภาไอริชที่กรุงดับลิน คือ การที่รัฐบาลอังกฤษจำต้องยอมรับให้ชาวคาทอลิกไอริชได้เป็นสมาชิกในสภาผู้แทนราษฎรของอังกฤษ ดังนั้น การปลดปล่อยชาวคาทอลิกไอริช (Catholic Emancipation) จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ชาวไอริชจะต้องต่อสู้ให้ได้มา

3. ชาวนา คริสต์ศตวรรษที่ 18 เจ้าของที่ดินส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินที่ไม่อาศัยอยู่ในที่ดินของตนเอง ได้ให้พวกคนกลางเช่าที่ดินไปในระยะยาว แล้วนำไปให้ชาวนาเช่าช่วงเป็นแปลงเล็กๆ ต่ออีกที ชาวนานำที่ดินที่เช่ามาไปแบ่งเป็นแปลงย่อยลงไปอีก แล้วนำไปให้

เช่าช่วงอีกต่อหนึ่ง ดังนั้น ที่ดินจึงถูกแบ่งซอยเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยกระจัดกระจายทั่วไปหมด ชาวนาที่ยากจนเหล่านี้ไม่เคยทำการพัฒนาที่ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ตามหลักวิทยาศาสตร์เลย จะปลูกมันฝรั่งซึ่งเป็นอาหารหลักของชาวไอริช เพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัว การปลูกตามยถากรรมทำให้คุณภาพของมันฝรั่งมีคุณภาพที่ต่ำลงเรื่อยๆ และเนื่องจากจำนวนประชากรของไอร์แลนด์เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก ไม่สัมพันธ์กับผลผลิตที่ผลิตได้ ทำให้ผลผลิตมันฝรั่งที่ได้มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบริโภค ชาวนาที่ยากจนจึงอยู่ในสภาพที่กำลังจะอดตาย ภรรยาและบุตรต้องไปขอทานตามท้องถนน ในขณะที่บ่อยครั้งพ่อบ้านต้องออกไปหางานทำซึ่งก็ไม่แน่ว่าจะได้งานทำหรือไม่ เจ้าของที่ดินรายใดที่พยายามปรับปรุงการเพาะปลูกตามหลักวิทยาศาสตร์ เช่น ทำการรวมที่ดินให้เป็นแปลงใหญ่ขึ้น แล้วพัฒนาการเพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เจ้าของที่ดินนั้นก็จะได้โอกาสขึ้นค่าเช่าเสียสูงลิบจนเกินความสามารถที่ผู้เช่าจะจ่ายได้ ทำให้ผู้เช่าที่ดินที่ยากจนได้รับความทุกข์ยากมาก ถ้าผู้เช่ารายใดไม่มีเงินจ่ายค่าเช่า ก็จะถูกขับไล่ทันที เพราะกฎหมายเอื้อประโยชน์ต่อเจ้าของที่ดินให้สามารถขับไล่ ผู้เช่าก็ผลิตผลและปุศัตว์ของชาวนาได้ในกรณีที่ผู้เช่าค้างค่าเช่า ชาวนาจึงเกลียดชังวิธีการปรับปรุงที่ดินของเจ้าของที่ดินอย่างรุนแรง มีชาวนาจำนวนมากน้อยที่ถูกขับไล่อย่างโหดร้าย ความรู้สึกของชาวนาจำต้องปกป้องตนเอง โดยการก่ออาชญากรรมและก่อการร้าย โดยรวมตัวกันในรูปของสมาคมลับ เข้าทำร้ายแก้แค้นเจ้าของที่ดินที่ขับไล่พวกเขา ความรุนแรงในรูปของอาชญากรรมเกิดขึ้นเสมอๆ เป็นปัญหาที่ท้าทายรัฐบาลอังกฤษว่าไม่อาจเพิกเฉยได้อีกต่อไป จำต้องเข้ามาแก้ไขปัญหานี้ให้กับชาวไอริช

ปัญหาของการเลิกกีดกันคริสต์ศาสนิกายโรมันคาทอลิก

พระราชบัญญัติการรวมรัฐสภาไอร์แลนด์และอังกฤษที่ประกาศใช้ใน ค.ศ. 1800 มีผลให้รัฐสภาไอริชที่กรุงลอนดอนสลายตัวลง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไอริช 100 คน และตัวแทนของขุนนางชั้นสูง 28 คน ได้สิทธิเข้าไปนั่งในรัฐสภาอังกฤษที่เวสต์มินสเตอร์ ถือเป็นความพยายามของรัฐบาลอังกฤษในการแก้ปัญหาไอริช แต่ไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาคือความสัมพันธ์ที่เลวร้ายระหว่างอังกฤษกับไอริชลงได้ ยิ่งกว่านั้นชาวไอริชยังรู้สึกโกรธแค้นที่

พวกเขาต้องสูญเสียรัฐสภาของพวกเขาไป พระราชบัญญัติการรวมฉบับนี้ไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาความเสียเปรียบทางการเมืองของชาวไอริชคาทอลิก แม้ว่าสำหรับผู้สมัครซึ่งเป็นโปรแตสแตนท์จะสามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ แต่พวกคาทอลิกไม่สามารถเป็นสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี หรือข้าราชการ

อีก 20 ปีต่อมา ปัญหาการเลิกกีดกันคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก เป็นปัญหาที่ทิมแทงรัฐมนตรี ลิวอร์พูล เป็นสาเหตุสำคัญทำให้คณะรัฐมนตรีแตกแยก รัฐบาลพยายามที่จะประวิงเวลาปัญหาเรื่องนี้ไว้ให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ เพราะไม่ต้องการขัดแย้งกับพวกโปรแตสแตนท์ในไอร์แลนด์

ค.ศ. 1825 ผู้นำไอริชคาทอลิกชาตินิยม คือ แคนเน็ล โอ คอนเนล (Daniel O'Connell) ได้เคลื่อนไหวเพื่อให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติการรวมกับอังกฤษ และสถาปนารัฐสภาไอริชที่ดับลินที่จะให้สิทธิทางการเมืองอย่างสมบูรณ์แก่พวกคาทอลิก และเหนือสิ่งอื่นใดคือการได้สิทธิในการปกครองตนเอง ใน ค.ศ. 1823 คอนเนลตั้งสมาคมคาทอลิก (Catholic Association) หาทุนเพื่อใช้ในการเคลื่อนไหวสร้างชาติที่เป็นของชาวไอริชคาทอลิกทุกคน ค.ศ. 1825 Catholic Relief Bill ถูกเสนอโดยพวกหัวรุนแรง ชื่อ เซอร์ ฟรานซิส เบอร์ดेटท์ (Sir Francis Burdett) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านสภาผู้แทนราษฎร แต่สภานางคัดค้าน ค.ศ. 1827 พระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้แพ้เสียงในสภาสามัญเพียง 4 เสียง เท่านั้น

คณะรัฐมนตรีของแคนนิงและกอเคอริช ค.ศ. 1827 เวลลิงตัน ค.ศ. 1828-1830

แคนนิง ฟิล และฮัสคิสสัน ซึ่งมีบทบาทในคณะรัฐมนตรีตั้งแต่ ค.ศ. 1822 ต้องพบกับปัญหาต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะความแตกแยกที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกพรรคอนุรักษนิยมที่นำโดย เวลลิงตัน และเอลดอน (Eldon) ทำให้การบริหารงานไม่ราบรื่น เมื่อลิเวอร์พูลไม่สามารถทำให้พรรคเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เขาจึงลาออกใน ค.ศ. 1827 พรรคอนุรักษนิยมยิ่งแตกแยกมากขึ้น แคนนิงผู้ซึ่งเห็นด้วยกับการเลิกกีดกันพวกคาทอลิก ได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ในเดือน เมษายน ค.ศ. 1827 แคนนิงปราณีประนอมโดยการนำพรรควิกส์มาร่วมรัฐบาลด้วย 2-3 ท่าน ซึ่งได้แก่ เวลลิงตัน, เอลดอน และฟิล การปราณีประนอมครั้งนี้

มีนัยสำคัญ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของความเป็นเสรีนิยมในทั้ง 2 พรรคที่จะบริหารงานร่วมกัน แต่เป็นที่น่าเสียดายที่พรรคอนุรักษนิยมบางท่านปฏิเสธที่จะร่วมงานกับรัฐบาลชุดนี้ มีผลทำให้การบริหารงานของแคนนิงล้มเหลวและประสบปัญหา มาก และอีก 4 เดือนต่อมาแคนนิงก็สิ้นชีวิตเสียก่อนที่จะแสดงความสามารถในฐานะนายกรัฐมนตรี อีก 2-3 เดือนต่อมาเพื่อนของแคนนิง คือ ไวส์เคทท์ กอเดอริช (viscount Goderich)¹ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี กอเดอริชไม่มีความสามารถในการบริหาร และไม่เป็นคนโปรดของพระเจ้าจอร์จที่ 4 ในที่สุดต้องลาออกไป

พระเจ้าจอร์จที่ 4 ทรงหันไปหาเวลลิงตัน คณะรัฐมนตรีของเวลลิงตันประกอบไปด้วยพรรคอนุรักษนิยมดั้งเดิม (High Tories) และกลุ่มอนุรักษนิยมที่สนับสนุนแคนนิง (Canning's followers) แต่ความขัดแย้งระหว่าง 2 กลุ่มยังมีอยู่ ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1828 เวลลิงตันปลดรัฐมนตรีกลุ่มที่สนับสนุนแคนนิง มีผลทำให้ใน ค.ศ. 1830 คณะรัฐมนตรีชุดนี้จึงเป็นกลุ่มอนุรักษนิยมดั้งเดิมล้วนๆ

เวลลิงตันนั้นเป็นผู้มีวิจรรณาญาณที่ดี และมีลักษณะที่เข้มแข็งมั่นคงแต่ขาดประสบการณ์ทำให้การดำเนินนโยบายในเรื่องต่างๆ ของเวลลิงตันล้วนแต่ทำให้ประชาชนไม่พอใจ เช่น นโยบายที่เกี่ยวกับตะวันออกใกล้ (Near East) อ่อนแอและเอาใจพวกเตอร์กิกจนเกินไป นโยบายการใช้อัตราภาษีเลื่อนขึ้นลงได้ (sliding scale) สำหรับข้าวที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศก็ไม่เป็นที่พอใจของประชาชน

การยกเลิก Corporation และ Test Acts ค.ศ. 1828

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1828 ลอร์ด จอห์น รัสเซล (Lord John Russel) แห่งพรรควิคตัสได้ นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 44 เสียงเคลื่อนไหวเพื่อให้มีการยกเลิกกฎหมาย Corporation

¹ รู้จักในนาม Goodie Goderich

and Test Acts พระราชบัญญัติ 2 ฉบับนี้ ใช้มาตั้งแต่สมัยของพระเจ้าชาลส์ที่ 2 (Charles II, 1660-1685) แห่งราชวงศ์สจวร์ต ซึ่งเป็นราชวงศ์ที่รัฐสภาจะว่าจะนำศาสนาในกายโรมัน คาทอลิกกลับมาเป็นศาสนาประจำชาติอังกฤษอีกครั้ง พระราชบัญญัติ 2 ฉบับนี้เป็นการ กีดกันพวกที่ไม่ยอมรับในนิกายแองกลิกันของอังกฤษออกจากตำแหน่งต่างๆ ของรัฐบาล และไม่มีสิทธิทางการเมือง จนกว่าจะได้เข้าพิธีรับศีลมหาสนิท (Holy Communion) และใน พิธีรับศีลมหาสนิท ข้าราชการจะต้องปฏิเสธหลักการ Transubstantiation ของนิกายโรมัน คาทอลิกที่เชื่อว่า ขนมปังและเหล้าองุ่น คือ พระวรกายและพระโลหิตของพระเยซู

ใน ค.ศ. 1800 เมื่อวิลเลียม พิตต์ ออกพระราชบัญญัติรวมไอร์แลนด์เข้ากับอังกฤษ พิตต์ได้เคยคิดและสัญญากับชาวไอริชไว้ว่า จะดำเนินการเลิกกีดกันสิทธิต่างๆ ของผู้นับถือนิกายโรมันคาทอลิก แต่พิตต์ไม่อาจฝืนพระประสงค์ของพระเจ้าจอร์จที่ 3 ที่ทรงไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกการกีดกันสิทธิของพวกคาทอลิก ทำให้ชาวไอริชมีความรู้สึกว่าเขาถูกทรยศเหตุการณ์นี้ทำให้พิตต์ขอลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

การเลือกตั้งมณฑลแคลร์ ค.ศ. 1828

ค.ศ. 1828 แคนเนล โอ คอนเนล ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มณฑลแคลร์ (Clare) ของไอร์แลนด์ ทั้งๆ ที่มณฑลนี้แต่เดิมมา เป็นเขตเลือกตั้งของพรรค ทอรี โดยสามารถเอาชนะวิซี ฟิตซ์ เจอร์ลด์ (Vesey Fitzgerald) เจ้าของที่ดินชาวไอริชนับถือนิกายโปรเตสแตนต์ ฟิตซ์ เจอร์ลด์เป็นผู้ที่นายกรัฐมนตรีเวลลิงตันส่งเข้าแข่งขัน ชาวไอริช คาทอลิกได้พร้อมใจกันออกมาลงคะแนนเสียงให้กับโอคอนเนลอย่างท่วมท้นจนชนะการเลือกตั้ง แต่ปัญหาที่ตามมาคือ โอคอนเนลไม่สามารถเข้าไปนั่งในรัฐสภาของอังกฤษได้ ทั้งๆ ที่เพิ่งได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง สาเหตุสำคัญเพราะรัฐบาลอังกฤษยังไม่ประสบความสำเร็จในการยกเลิกกฎหมาย เลิกกีดกันคริสต์ศาสนิกชนนิกายโรมันคาทอลิกนั่นเอง

พระราชบัญญัติเลิกกีดกันคริสต์ศาสนิกชนนิกายโรมันคาทอลิก ค.ศ. 1829

นายกรัฐมนตรีเวลลิงตันเห็นตัวอย่างของมณฑลแคลร์ ว่าอาจเกิดขึ้นทั่วไอร์แลนด์ได้ และถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคาทอลิก ซึ่งได้รับเลือกไม่สามารถเข้านั่งในสภาได้ จะทำให้

เกิดความวุ่นวายลุกลามถึงขั้นกลายเป็นสงครามกลางเมืองในไอร์แลนด์อย่างแน่นอน
เวลลิงตันตัดสินใจที่จะผ่อนปรน โดยให้สิทธิกับพวกคาทอลิก ซึ่งก็ได้รับการคัดค้านจาก
พรรคของเขา การต่อต้านอย่างรุนแรงมาจากพระบิชอป และพระนิกายแองกลิกัน และยิ่ง
กว่านั้นพระเจ้าจอร์จที่ 4 ทรงตรัสด้วยความโกรธว่า “เป็นสิ่งเลวร้ายมากทีเดียว ที่จะยอมให้
พวกไอริชคาทอลิกเข้าไปนั่งในรัฐสภาอังกฤษ” รัฐมนตรีที่มีความสามารถสูงสุดของ
เวลลิงตันคือ พิต ซึ่งเป็นผู้นำในสภาผู้แทนราษฎรยังแสดงท่าทีคัดค้านการปลดปล่อยครั้งนี้
แต่เวลลิงตันมองไกลไปกว่านั้นว่า ถ้าเขาลาออกรัฐบาลจะอยู่ไม่ได้ ด้วยสำนึกถึงผล
ประโยชน์ของประเทศ โดยรวมมากกว่าความต้องการส่วนตัว และตัวเขาในฐานะผู้นำ
รัฐบาลควรจะเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้เอง ไม่ควรปล่อยให้เป็นเรื่องของพรรคการเมืองคู่แข่ง
แข่งมาแย่งคะแนนนิยมไป เวลลิงตันจึงตัดสินใจเสนอ Catholic Relief Bill หรือ Catholic
Emancipation Granted และออกมาเป็นกฎหมายในเดือนเมษายน ค.ศ. 1829 ซึ่งมีใจความ
สำคัญดังนี้ ให้สิทธิทางการเมืองกับผู้ที่มีนิกายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในการ
ดำรงตำแหน่งต่างๆ ทางการเมือง ยกเว้นสิทธิในการดำรงตำแหน่งกษัตริย์ ผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ (regent) ประธานศาลสูงสุด (Lord Chancellor) ของอังกฤษและไอร์แลนด์ ผู้
บัญชาการทหารสูงสุดในไอร์แลนด์ (Lord Lieutenant of Ireland) ผู้นำนิกายคาทอลิกยัง
ไม่มีสิทธิเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และมหาวิทยาลัย
เคอร์รัม

รัฐบาลอังกฤษยังคงจำกัดสิทธิบางประการของผู้มีนิกายคาทอลิก โดยที่ชาว
คาทอลิกที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องมีสินทรัพย์ที่ทำรายได้เกิน 10 ปอนด์ต่อปี เพื่อจำกัด
จำนวนชาวไอริชคาทอลิกซึ่งส่วนใหญ่ยากจนไม่ให้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

หลังจากประกาศใช้กฎหมายเลิกกีดกันผู้นำนิกายโรมันคาทอลิก ความนิยมในตัว
เวลลิงตันและพิตเสื่อมลงมากในหมู่สมาชิกพรรค

สมัยแห่งการปฏิรูป

ความเคลื่อนไหวเพื่อให้มีการปฏิรูปรัฐสภาในช่วงก่อน ค.ศ. 1830

พัฒนาการการปกครองของอังกฤษตั้งแต่สมัยราชวงศ์แฮนโนเวอร์ ที่กษัตริย์ต้นราชวงศ์สืบเชื้อสายมาจากเยอรมัน ทรงปล่อยให้กิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารประเทศอยู่ในความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรี มีพรรคการเมืองที่สำคัญ 2 พรรค คือ พรรคทอริ (Tories) ที่ให้ความสนับสนุนกษัตริย์ และชนชั้นสูง ขณะที่พรรควิกส์ (Whigs) ให้ความสนับสนุนรัฐสภา ระบบรัฐสภาซึ่งประกอบไปด้วย 2 สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (House of Commons) และสภาขุนนาง (House of Lords) ลักษณะการปกครองของอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 คู่กันข้างเป็นประชาธิปไตยในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่มีคามยุติธรรม มีการทุจริตในวงการเลือกตั้ง มีการใช้อิทธิพลในรูปแบบต่างๆ เช่น ให้อาหาร ติดสินบนเพื่อให้ตนได้รับเลือก เขตเลือกตั้งไม่เท่าเทียมกัน และจำนวนสมาชิกก็ต่างกัน บางเมืองลดความสำคัญลงจากอดีต มีผู้มีสิทธิออกเสียงน้อยมาก แต่ยังคงมีผู้แทนเท่าเดิม กฎหมายเลือกตั้งยังกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ เช่น มีทรัพย์สิน หรือที่ดิน อยู่ในครอบครองตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด หรือการที่พระมหากษัตริย์ เช่น พระเจ้าจอร์จที่ 3 ทรงพยายามเข้าไปมีอิทธิพลในรัฐสภา โดยทรงได้รับความสนับสนุนจากพรรคทอริซึ่งเป็นคู่แข่งของพรรควิกส์ ทำให้พระเจ้าจอร์จที่ 3 มักจะใช้พระราชอำนาจแทรกแซงรัฐสภา โดยการที่ทรงสนับสนุนบุคคลที่พระองค์ไว้วางพระราชหฤทัย ให้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี หรือปลดบุคคลที่ไม่ทรงพอพระทัยออกจากตำแหน่ง ทำให้ประชาชนและรัฐสภาไม่พอใจการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของพระมหากษัตริย์ ประชาชนจึงเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่อังกฤษควรมีการปฏิรูปการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย แก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ในหลายๆ เรื่อง

เสียงเรียกร้องของประชาชน โดยเฉพาะพวกชนชั้นกลางที่มีความคิดเสรีนิยมต้องการให้มีการปฏิรูปรัฐสภาก็เริ่มดังขึ้น บุคคลสำคัญๆ ที่มีส่วนในการเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการปฏิรูป อาทิเช่น เจอรัมี เบนธัม (Jeremy Bentham) วิลเลียม คอบเบตต์ (William Cobbet) อาเธอร์ ธิสเทิลวูด (Arthur Thistlewood) บุคคลเหล่านี้มีความเห็นว่า ปัญหาด้าน

ต่างๆ ของคนจนจำต้องแก้ที่สาเหตุคือ การปฏิรูประบบรัฐสภา นักปฏิรูปเหล่านี้ใช้วิธีการหลายรูปแบบเพื่อบีบบังคับรัฐบาล เช่น การเดินขบวน การประชุม และการร้องทุกข์ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ จนต้องใช้ความรุนแรงทำให้เกิดการจลาจลที่รัฐบาลตอบโต้ปราบปรามอย่างรุนแรงเช่นกัน

ความยุ่งยากในสมัยเวอลิงตัน ค.ศ. 1829-1830

ในช่วง ค.ศ. 1829-1830 ความเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิรูปรัฐสภาที่มีความรุนแรงขึ้น วิถีเดิมคอบเบท ยังเป็นผู้นำก่อความวุ่นวายอยู่ ร่วมกับการเรียกร้องของหน่วยการเมืองอื่นๆ พวกหัวรุนแรงได้รวมตัวกันจัดตั้ง London Radical Reform Association ขึ้นในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1829 เรียกร้องให้รัฐสภาจัดให้มีการประชุมทุกปี ขยายการเลือกตั้งให้กว้างขวางขึ้น และลงคะแนนเสียงแบบลับ ต้น ค.ศ. 1830 นายธนาคารชื่อ ทมัส แอทวูด (Thomas Attwood) ก่อตั้งสมาคมทางการเมืองของนครเบอร์มิงแฮม (Birmingham Political Union) ขึ้นเรียกร้องให้ตัวแทนของชนชั้นกลาง และดำเข้าไปนั่งในสภาผู้แทนราษฎร ความเคลื่อนไหวในทำนองเดียวกันนี้มีขึ้นทั่วประเทศ และเมื่อพรรควิกส์ได้เสนอพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภานับแรกใน ค.ศ. 1831 หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้พร้อมให้การสนับสนุน

เวอลิงตันปฏิเสธการปฏิรูปรัฐสภา

วันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1830 พระเจ้าจอร์จที่ 4 สิ้นพระชนม์ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ หมายถึง รัฐสภาจะสลายตัว และจะมีการเลือกตั้งทั่วไป ภายใน 6 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดการปฏิวัติฝรั่งเศส เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1830 มีผลให้พระเจ้าชาลส์ที่ 10 (Charles X) ต้องสละราชบัลลังก์ หลังจากนั้นก็เกิดการปฏิวัติในเบลเยียม เพื่อต้องการแยกตัวออกจากการปกครองของพวกเขา ชัยชนะครั้งนี้ทำให้เบลเยียมได้เอกราช ถึงแม้ว่าพรรคทอริจะสูญเสียที่นั่งไปบ้างในการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ก็ยังคงมีเสียงสนับสนุนพอเพียงที่จะจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาใหม่ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ทำให้ ลอร์ด เกรย์ เรียกร้องให้มีการปฏิรูประบบรัฐสภา ในการประชุมรัฐสภาชุดใหม่ในเดือน พฤศจิกายน ค.ศ. 1830 เวอลิงตันกล่าวยืนยันว่า ระบบรัฐสภาที่ใช้อยู่ในอังกฤษขณะนั้นเป็นระบบที่ดีและเหมาะสมอยู่แล้ว ทำให้

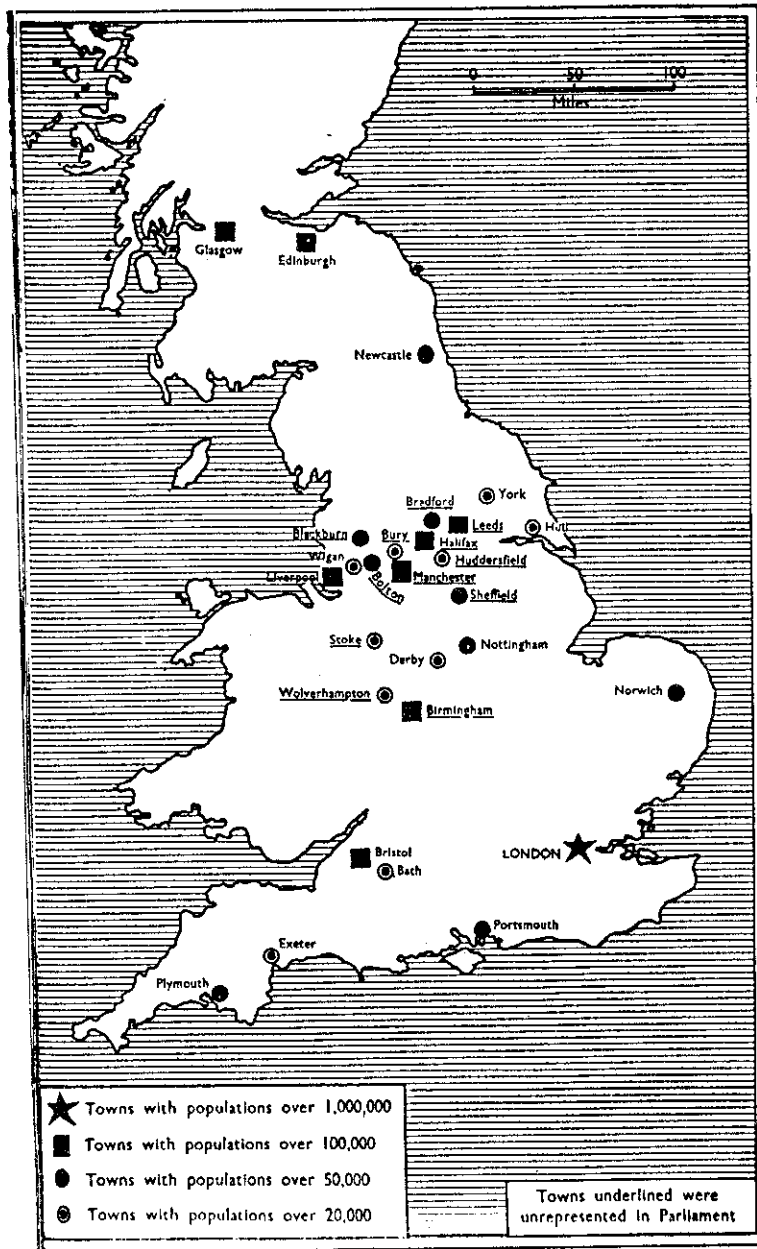
เวลลิงตันถูกโถมตัวอย่างรุนแรงจากพวกทอริกกลุ่มที่เคยสนับสนุนแคนนิง ทำให้กลางเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1830 เมื่อเวลลิงตันเสนอร่างพระราชบัญญัติ Civil List พวกทอริกซึ่งไม่พอใจเวลลิงตันอยู่ก่อนแล้ว ได้ร่วมกับพวกฝ่ายค้านรวมตัวกันคัดค้านพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีผลให้รัฐบาลพ่ายแพ้ เมื่อเวลลิงตันไม่ได้รับความไว้วางใจจากสภา ทำให้เขาต้องลาออกในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1830

พรรควิกส์เข้าสู่อำนาจ

ภายหลังการลาออกของเวลลิงตัน คณะรัฐมนตรีชุดใหม่มีลอร์ด เกรย์ ซึ่งเป็นผู้นำของพรรควิกส์ ได้เป็นนายกรัฐมนตรีตามคำขอของพระเจ้าวิลเลียมที่ 4 (William IV) ที่ทรงขอให้เกรย์จัดตั้งรัฐบาล เกรย์ยอมรับด้วยเงื่อนไขที่ว่า พระองค์จะต้องทรงยอมรับพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภา เกรย์ขณะนี้อายุเกือบ 70 ปี เป็นพรรควิกส์ที่มาจากขุนนางชั้นสูง (Aristocratic Whig) เริ่มมีบทบาททางการเมืองตั้งแต่กลางรัชสมัยพระเจ้าจอร์จที่ 3 ได้เคยร่วมงานกับผู้นำพรรควิกส์ที่เด่นๆ ในขณะนั้น เช่น ชาร์ล เจมส์ ฟอกซ์ และ เซอริเดน (Sheridan) เขาตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องทำการปฏิรูปรัฐสภาและสถาบันอื่นๆ ความตั้งใจของเกรย์ คือ ต้องการให้จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปมาจากชนชั้นสูงมากกว่ามาจากแรงกดดันจากประชาชน ลอร์ด เมลเบิร์น (Lord Melbourne) ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมหาดไทย และ ลอร์ดพาล์มเมอร์สตัน (Lord Palmerston) รัฐมนตรีต่างประเทศ

รัฐบาลเกรย์พบกับความโศคร้ายในตอนเข้ารับตำแหน่งใหม่ๆ เพราะก่อนที่เกรย์จะเสนอพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภาเข้าสู่สภาสามัญ คณะรัฐมนตรีชุดนี้ต้องเผชิญกับความยุ่งยากที่เกิดขึ้นในมณฑลตอนใต้ของอังกฤษจาก เคนท์ (Kent) ไปถึง ดอร์เซต (Dorset) ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ คนงานที่รับจ้างทำงานทางด้านการเกษตร กำลังประสบความทุกข์ยากเนื่องจากค่าจ้างที่ได้รับนั้นน้อยมากจนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ คนงานไม่พอใจใน Gain Laws และการนำเอาเครื่องนวดข้าวเข้ามาใช้ในการเกษตร มีผลให้เกษตรกรที่เคยมีรายได้จากการนวดข้าวด้วยมือ รายได้ของพวกเขาตกลงมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว ประเด็นนี้ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกษตรกรเข้าทำลาย เผาฝังข้าวและเครื่องนวดข้าว รัฐมนตรี

มหาตมา โทลด์ เมลเบิร์น ใช้กำลังทหาร กองทหารม้าอาสาสมัครเข้าปราบ คนกลุ่มหนึ่ง
ถูกตัดสินประหารชีวิต บางส่วนถูกเนรเทศไปอยู่ออสเตรเลีย การกระทำของรัฐบาลครั้งนี้ทำ
ให้พวกหัวรุนแรงไม่พอใจพรรควิกส์ เพราะเท่ากับแสดงให้เห็นว่าพรรควิกส์เป็นเผด็จการ
มากกว่าทอรีเสียอีก

ENGLAND BEFORE THE REFORM ACT

ปัญหาของร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภาฉบับแรก

ลอร์ด จอห์น รัสเซล (Lord John Russel) สมาชิกคนสำคัญของพรรควิกส์เสนอร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภาครั้งแรกต่อสภาสามัญ ในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1831 ร่างกฎหมายดังกล่าวไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาขุนนาง เพราะเชื่อว่าหากปล่อยให้ผ่านไประยะหนึ่ง จะนำไปสู่การเรียกร้องเพิ่มขึ้นในภายหลัง มีผลให้ชนชั้นกลางไม่พอใจ กระตุ้นให้ชนชั้นกรรมาชีพหัวรุนแรงเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านรัฐบาล เกิดการเดินขบวนของฝูงชนกว่าหนึ่งแสนคนไปทั่วกรุงลอนดอนและเมืองเบอร์มิงแฮม ทั้งเกิดเหตุการณ์ประท้วงเป็นระยะๆ ในเขตเกษตรชนบททางภาคใต้และภาคตะวันออกของประเทศ อันเนื่องมาจากผลผลิตตกต่ำ การคัดค้านของพรรคทอริมีผลให้แพ็คเกจเสียง 8 คะแนน เท่ากับร่างกฎหมายไม่ผ่านความเห็นชอบ เอิร์ล เกรย์ จึงประกาศยุบสภา และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ซึ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบรัฐสภาเพียงเรื่องเดียวว่าชาวอังกฤษจะเห็นด้วยการปฏิรูประบบรัฐสภาหรือไม่

สภาขุนนางคัดค้านร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภาฉบับที่ 2

ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1831 พรรควิกส์เสนอร่างกฎหมายปฏิรูปรัฐสภาฉบับที่ 2 เข้าสู่สภาสามัญ ซึ่งก็ผ่านออกมาด้วยคะแนนเสียงข้างมาก แต่แพ็คเกจเสียงในสภาขุนนางด้วยคะแนน 199:158 ปฏิกริยาของประชาชนมีความรู้สึกที่รุนแรงมาก เกิดการเดินขบวนประท้วง ฝูงชนก่อการจลาจลขึ้นที่ปราสาท นอตติงแฮมของดยุกแห่งนิวคาสเซิล (Duke of Newcastle) เหตุการณ์รุนแรงถึงขั้นเผาปราสาท หลังจากนั้นการจลาจลขยายไปที่เดอร์บี (Derby) และบริสตอล (Bristol) เป็นที่เข้าใจกันว่ากรก่อจลาจลครั้งนี้จะไม่ยุติ ถ้ากฎหมายปฏิรูปรัฐสภาไม่ผ่านสภาขุนนาง

ดังนั้น ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1831 พรรควิกส์เสนอร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภาฉบับที่ 3 เข้าสู่สภาสามัญ เอิร์ลเกรย์คาดการณ์ว่า ถ้าไม่ดำเนินการใดๆ เหตุการณ์จะเป็นเหมือนเช่นร่างกฎหมายสองฉบับก่อน จึงได้กราบบังคมทูลขอให้พระเจ้าวิลเลียมที่ 4 ทรงแต่งตั้งขุนนางใหม่ 50 คน เพื่อเข้านั่งในสภาขุนนาง แต่พระเจ้าวิลเลียมทรงไม่เห็นด้วย

กับการแต่งตั้งขุนนางใหม่จำนวนถึง 50 คน ทรงคิดว่า 20 คน ก็น่าจะเพียงพอแล้ว เมื่อ เอิร์ลเกรย์ยื่นขอร้องให้รัฐบาลลาออก และโปรดให้พรรคทอริจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ ภายใต้การบริหารงานของ อาร์เธอร์ เวลส์ลีย์ ดยุกที่ 1 แห่งเวลลิงตัน (Arthur Wellesley, 1st Duke of Wellington) เวลลิงตันไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกสภา และประชาชนผู้ต้องการการปฏิรูป ทำให้เขาไม่อาจบริหารประเทศต่อไปได้ เวลลิงตันลาออก เกรย์กลับเข้ามาบริหารประเทศอีกครั้งโดยมีข้อแม้ว่าพระเจ้าวิลเลียมที่ 1 จะทรงแต่งตั้งขุนนางเพิ่ม หลังจากนั้นร่างพระราชบัญญัติปฏิรูประบบรัฐสภาฉบับที่ 3 จึงผ่านออกมาด้วยคะแนนเสียง 106:22 วันรุ่งขึ้นได้รับการประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ. 1832 มีสาระสำคัญดังนี้

ประการแรกเขตเลือกตั้งเน่า (rotten borough)¹ ถูกยกเลิกโดยมีการจัดระบบการจัดสรร จำนวนผู้แทนในเมืองที่ยังไม่มีผู้แทนในสภาสามัญ แต่มีประชากรหนาแน่น เช่น เมืองอุตสาหกรรมทางภาคเหนือรวมทั้งกรุงลอนดอน ได้สิทธิมีผู้แทนเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรเขตที่มีประชากรน้อยกว่า 2,000 คน จะไม่มีผู้แทนเขตที่มีประชากร 2,000-4,000 คน จะได้สิทธิส่งผู้แทน 1 คน

นอกจากการปรับปรุงระบบการจัดสรรจำนวนผู้แทนใหม่แล้ว ยังลดข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถือครองสำหรับผู้สมัคร และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งลง โดยให้สิทธิแก่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและผู้เช่าทรัพย์สิน เนื่องจากก่อนการปฏิรูป ค.ศ. 1832 ผู้มีสิทธิดังกล่าวจะต้องเป็นเจ้าของที่ดินเท่านั้น ดังนั้น การปฏิรูป ค.ศ.

¹ เป็นเขตเลือกตั้งที่มีสภาพเสื่อมโทรม ถูกทิ้งร้างจนไม่มีลักษณะของชุมชนอยู่เลย เช่น ที่ Old Sarum อยู่ใกล้เมือง Salisbury เป็นเขตที่มีผู้คนอาศัยอยู่เบาบาง มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพียง 7 คน แต่มีผู้แทนได้ 2 คน ส่วนเมืองใหญ่ เช่น เบอร์มิงแฮม, แมนเชสเตอร์, ลีดส์และเซฟฟีลด์ มีพลเมืองหลายหมื่นคน แต่ไม่มีผู้แทนสักคนเดียว

1832 เท่ากับขยายสิทธิให้แก่ผู้เช่าที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดินไม่ว่าจะในรูปแบบใด โดยกำหนดว่า ในเขตเลือกตั้งในเมือง (borough) ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้ครอบครองทรัพย์สิน และได้เสียภาษีบำรุงท้องที่รวมทั้งมีรายได้ ตั้งแต่ 10 ปอนด์ ต่อปีขึ้นไป ส่วนในเขตมณฑล (County) ต้องเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ทำรายได้ให้อย่างต่ำ 40 ชิลลิง (forty shilling freehold) และพักอาศัยในที่ดินที่ตนมีกรรมสิทธิ์ด้วย จึงมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในกรณีที่ เป็นผู้เช่าที่ดินหรือโรงเรือนนั้น ผู้เช่าที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องเป็นผู้เช่าที่ทำสัญญาเช่าระยะยาวกับผู้ให้เช่าที่มีระยะเวลาของสัญญาเช่า ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป หรือเป็นผู้เช่าที่ดินที่ไม่มีสัญญาเช่า แต่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีเจ้าของที่ดิน (copyholder) โดยทั้งสองกรณีนี้ต้องจ่ายค่าเช่า 10 ปอนด์ต่อปี แต่ถ้าเป็นผู้เช่าที่ทำสัญญาเช่าระยะสั้น และผู้เช่าที่ไม่มีสัญญาเช่าต้องจ่ายค่าเช่าตั้งแต่ 50 ปอนด์ต่อปี จึงจะมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติปฏิรูประบบรัฐสภาฉบับนี้ ยังลดจำนวนวันเลือกตั้งจาก 15 วัน เป็น 2 วัน และจำกัดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกด้วย นอกจากนี้พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ยังกำหนดให้มีการใช้ระบบลงทะเบียนสำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทน ซึ่งจะมีผลสำคัญต่อการพัฒนาระบบพรรคการเมืองของอังกฤษให้เข้มแข็งขึ้น

ผลของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตต่างๆ หลังจากที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านไปแล้ว ได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตต่างๆ กล่าวคือมณฑลต่างๆ ในอังกฤษและเวลส์ มีผู้แทนเพิ่มขึ้นจาก 94 คน เป็น 159 คน ในสกอตแลนด์ มีผู้แทนเพิ่มขึ้นจาก 45 คน เป็น 53 คน และในไอร์แลนด์มีผู้แทนเพิ่มขึ้น จาก 100 คน เป็น 105 คน

หลังจากนั้นพรรควิคส์ได้เปลี่ยนชื่อเป็น เสรีนิยม (Liberal) พรรคทอริเปลี่ยนชื่อเป็น พรรคอนุรักษนิยม (Conservative)

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้สิทธิแก่ประชาชนในการออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น 650,000 คน อำนาจทางการเมืองขยายจากบุคคลชั้นเจ้าของที่ดิน ชุนนางไปสู่ชนชั้นกลางซึ่ง ความมั่งคั่งของคนกลุ่มนี้เป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมโดยตรง อย่างไรก็ตามแม้ว่า

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ทำให้ชนชั้นกลางและชนชั้นต่ำมีสิทธิทางการเมืองเพิ่มขึ้น แต่บรรดาช่างฝีมือและชนชั้นกรรมาชีพยังไม่ได้รับสิทธิ แต่ก็ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ที่เอื้อให้คนกลุ่มที่ยังไม่ได้รับสิทธิเหล่านี้เคลื่อนไหว เรียกร้องการขยายสิทธิให้กับประชาชนในระดับที่กว้างขวางมากขึ้น เห็นได้ชัดว่าการปฏิรูปครั้งต่อๆ ไปคงจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

การปฏิรูปด้านอื่นๆ ของพรรควิกส์

ปลาย ค.ศ. 1832 มีการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจะเป็นการเลือกตั้งตามมาตรการใหม่ที่ได้มีการปฏิรูปแล้ว ปรากฏว่าพรรควิกส์และกลุ่มหัวรุนแรงได้เสียงส่วนใหญ่ในสภาผู้แทนราษฎร ลอร์ด เกรย์ เป็นนายกรัฐมนตรีจนถึงเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1834 หลังจากนั้น เมลเบิร์น เข้ามาดำรงตำแหน่งต่อ ในช่วงนี้ได้มีการปฏิรูปที่สำคัญๆ หลายเรื่อง

ความเคลื่อนไหวในการยกเลิกทาส

ค.ศ. 1807 การค้าทาสในจักรวรรดิอังกฤษ ถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นการที่คนในบังคับอังกฤษจะดำเนินการใดๆ ที่มีส่วนร่วมในการค้าทาสจากอาฟริกาไปยังไร่ขนาดใหญ่ในจักรวรรดิอังกฤษ ถือเป็นการกระทำที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรงทีเดียว แต่การค้าทาสยังคงมีอยู่ ประมาณว่ามีทาสมากกว่า 750,000 คน อยู่ในจักรวรรดิอังกฤษ ส่วนใหญ่อยู่ในแถบหมู่เกาะอินเดียตะวันออก มีบ้างเล็กน้อยในแคปโคโลนี (Cape Colony) และมอริเชียส (Mauritius) เจ้าของไร่บางคนดูแลทาสดีพอสมควร แต่ส่วนใหญ่ทาสจะถูกทำทารุณกรรมอย่างโหดร้าย ชีวิตความเป็นอยู่ของพวกทาสในไร่อ้อยมีสภาพเลวร้าย การทำทารุณต่อพวกทาสในทัศนะของพวกคริสเตียนถือว่าเป็นความผิด ดังนั้น สาธารณชนจึงเรียกร้องให้ยกเลิกการมีทาส ค.ศ. 1823 สมาคมต่อต้านการมีทาส (Anti-Slavery Society) ตั้งขึ้นโดยนักมนุษยธรรมที่เด่นๆ อาทิ บักตัน (Buxton) คลากสัน (Clarkson) ซาซารี แมคคอกเลย์ (Zachary Macaulay) และวิลเบอร์ฟอซ (Wilberforce) โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้มีการยกเลิกการมีทาส

เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1833 พระราชบัญญัติเลิกทาสในจักรวรรดิอังกฤษถูกเสนอเข้าสู่สภา และได้เป็นกฎหมายในวันที่ 28 สิงหาคม ค.ศ. 1833 มีสาระสำคัญให้เด็กที่มีอายุต่ำ

กว่า 6 ปี เป็นอิสระทันที ทาสที่มีอายุมากกว่า 6 ปี ก็จะได้รับอิสระภาพหลังจากทำงานให้นายจ้างแล้วจะได้รับการฝึกงาน

รัฐบาลต้องจ่ายเงินชดเชยถึง 20,000,000 ปอนด์ให้กับเจ้าของทาสได้มีการปลดปล่อยทาสทั่วอาณานิคมอังกฤษจำนวน 639,000 คน อย่างไรก็ตามหลังจากที่พวกเขาถูกปลดปล่อยจะกลายเป็นปัญหาสังคมต่อไป เนื่องมาจากขาดการศึกษานั้นเอง

พระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Act 1833)

จุดมุ่งหมายหลักในการออกพระราชบัญญัติ โรงงานก็เพื่อจะลดเวลาทำงานของผู้หญิงและเด็กก่อน ค.ศ. 1833 ได้เคยมีพระราชบัญญัติโรงงานออกมา 3 ฉบับ ได้แก่ฉบับ ค.ศ. 1802, 1819 และ 1831 ให้ความคุ้มครองแก่เด็กและวัยรุ่นในโรงงานฝ้ายและขนสัตว์ แต่เจ้าของโรงงานไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างจริงจัง ใน ค.ศ. 1833 รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งขึ้นมาศึกษาถึงสภาพของโรงงาน ซึ่งได้ข้อสรุปออกมาว่าเจ้าของโรงงานใช้แรงงานเด็กให้ทำงานนานเท่ากับผู้ใหญ่คือ 10-12 ชั่วโมง ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของเด็กอย่างมาก เด็กแทบไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ คณะกรรมการได้เสนอแนะให้การศึกษาแบบไม่เต็มเวลา (part-time) กับเด็กทุกคนที่ทำงานในโรงงาน รายงานฉบับนี้กระตุ้นความรู้สึกของสาธารณชนอย่างมาก และใน ค.ศ. 1833 พระราชบัญญัติโรงงานก็ผ่านสภาออกมา บังคับใช้ในโรงงานทอผ้าทุกแห่ง ยกเว้นงานที่เกี่ยวกับลูกไม้ต่างๆ หรือผ้าไหม ซึ่งเป็นงานละเอียด ที่ต้องใช้มือเด็ก เพื่อคุณภาพของงานจะได้ออกมาละเอียดและดี พระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1833 กำหนดห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 9 ปี ทำงาน อายุ 9-13 ปี ทำงานไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อวัน หรือ 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อายุ 13-18 ปี ทำงานไม่เกิน 12 ชั่วโมงต่อวัน หรือ 69 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องเรียนหนังสือไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ได้มีการตั้งระบบผู้ตรวจโรงงานอุตสาหกรรมขึ้น 4 คน เพื่อควบคุมปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้รับการต่อต้านจากเจ้าของโรงงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เด็กไม่มีใบเกิด ก็เลยไม่รู้อายุที่แท้จริงของเด็ก ผู้ปกครองก็กลัวจะเสียรายได้จึงมีการโกงอายุเพื่อ

แก้จุดบกพร่องนี้ ใน ค.ศ. 1836 รัฐบาลออกกฎหมายบังคับให้มีการจดทะเบียนวันเกิด

ยังมีกฎหมายออกมาอีกใน ค.ศ. 1840 ขึ้นไป โดยพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1842 ห้ามจ้างผู้หญิงและเด็ก (ชายและหญิง) อายุต่ำกว่า 10 ปี ทำงานในโรงงานถ่านหิน

กฎหมายสงเคราะห์คนยากจน (Poor Law Amendment Act of 1834)

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาสำคัญที่พรรควิกส์พยายามแก้ไข เนื่องจากกรรมกรในขณะนั้นยังคงใช้กฎหมายฉบับเก่า ค.ศ. 1601 (Act of 1601) ซึ่งกำหนดให้ตำบลแต่ละแห่งรับผิดชอบในเรื่องความยากจน โดยจะเป็นผู้จัดหาผู้ดูแลคนยากจน ผู้ดูแลคนจนเหล่านี้ทำงานโดยไม่ได้รับเงินเดือน ค.ศ. 1832 คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิรูปกฎหมายช่วยเหลือคนยากจน (Royal Commission on Reform of The Poor Laws) แห่งรัฐสภาได้ว่าจ้าง แชดวิก (Edwin Chadwick) ศึกษาปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายช่วยเหลือคนจน ซึ่งได้ผลสรุปออกมาว่าการช่วยเหลือคนจนที่ยังมีสภาพร่างกายแข็งแรง ทำให้คนจนไม่ขวนขวายที่จะทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ถือเป็นภาระสิ้นเปลืองงบประมาณรายจ่ายของประเทศอย่างมาก ดังนั้น ค.ศ. 1834 กฎหมายสงเคราะห์คนยากจนจึงออกมาแทนที่ฉบับเก่า โดยให้ผู้ที่มาขอรับความช่วยเหลือต้องเข้าไปอาศัยในสถานสงเคราะห์ (Work house) เท่านั้น และสภาพความเป็นอยู่ในสถานสงเคราะห์จะต้องไม่ดีไปกว่าสภาพของผู้ใช้แรงงานที่มีความเป็นอยู่ปกติ ดังนั้น ผู้ที่ต้องการมีชีวิตที่ดีและสุขสบายกว่าในสถานสงเคราะห์ จึงหาทางพึ่งตนเองมากกว่า ดังนั้น คนจนมักจะให้ฉายาสถานสงเคราะห์ว่า เป็นเหมือนคุกบาстилใหม่ (new bastilles) เพราะสภาพของสถานสงเคราะห์มีสภาพเหมือนคุก อ้างว้าง สามีแยกกับภรรยา ลูกแยกจากพ่อแม่ เมื่อตายศพจะถูกฝังในในสภาพอนาถา เอ็ดวิน แชดวิก ซึ่งมีบทบาทในเรื่องกฎหมายสงเคราะห์คนจนได้ขอร้องให้นายจ้างเพิ่มค่าแรงให้กับลูกจ้าง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้คนจนคิดพึ่งตนเองมากกว่าพึ่งรัฐ โดยหวังว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้น่าจะมีส่วนช่วยลดอัตราความยากจนลงบ้าง

การศึกษา

ค.ศ. 1833 พรรควิกส์ให้เงินช่วยเหลือทางการศึกษากับการศึกษาระดับประถมศึกษา

(elementary education) ปีละ 20,000 ปอนด์ เนื่องจากการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การดูแลของสองสมาคม คือ British Foreign School Society เป็น non-conformist และ National Society เป็นของนิกายอังกฤษ สภาพของโรงเรียนในขณะนั้นไม่มีสภาพของการเป็นโรงเรียนที่ดี เด็กหลายร้อยคนเรียนรวมในห้องเดียวกัน มีพี่เลี้ยงเด็กดูแลการเรียนเน้นในการท่องจำทำให้เด็กมีแนวความคิดเดียวกัน ค.ศ. 1839 เซอร์ เจมส์ เคย์-ชัตเทิลเวิร์ท (Sir James Kay-Shuttleworth) ได้ตั้งวิทยาลัยครูขึ้น ฝึกหัดผู้ที่เข้าสู่อาชีพครูเพื่อให้เป็นครูที่ดี ทำให้อาชีพครูเป็นที่ยอมรับของสังคม กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 รัฐบาลเริ่มเข้ามาจัดระบบการศึกษาให้กับประชาชนทั่วไป (public education) แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีโรงเรียนไม่เพียงพอ เนื่องจากครึ่งหนึ่งของเด็กยากจนไม่เคยไปโรงเรียนเลย

ลอร์ดเมลเบิร์น (Lord Melbourne, ค.ศ. 1834-1841)

เมื่อเกรย์พ้นตำแหน่งใน ค.ศ. 1834 เมลเบิร์นได้รับตำแหน่งต่อ รัฐบาลของเมลเบิร์นได้ทำการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ริเริ่มมาตั้งแต่สมัยของเกรย์ โดยที่เกรย์สังเกตเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาสภาพเสื่อมโทรมที่ปรากฏอยู่ทั่วไปตามเมืองต่างๆ ได้สำเร็จ ต้องมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติปรับปรุงการบริหารส่วนท้องถิ่น (Municipal Corporations Act) ได้ริเริ่มมาตั้งแต่สมัยของเกรย์ แต่เกรย์ต้องลาออกจากตำแหน่งไปเสียก่อน ทำให้พระราชบัญญัติผ่านออกมาในสมัยของเมลเบิร์น พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้ที่เสียภาษีอากรทุกคนที่อยู่ในเมืองมีสิทธิในการออกเสียงเลือกคณะกรรมการบริหารกิจการเทศบาล หรือเทศมนตรี (Councilors) อยู่ในตำแหน่งวาระละ 3 ปี ส่วนตัวนายกเทศมนตรี (mayor) ซึ่งสภาเทศบาลจะเป็นผู้เลือกเข้ามาอยู่ในตำแหน่งได้วาระละ 1 ปี ถือว่าเป็นกฎหมายที่ได้สร้างความก้าวหน้าทางด้านการบริหารส่วนท้องถิ่นที่จะทำให้ระบบการบริหารส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ และเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ระบบอิทธิพลแบบเดิม ที่นายกเทศมนตรีและคณะกรรมการบริหารกิจการเทศบาลได้รับการแต่งตั้งจากกษัตริย์ให้ดำรงตำแหน่งตลอดชีพสิ้นสุดลง สภาเทศบาลในรูปแบบใหม่ได้มีบทบาทในการ

ปรับปรุงการคมนาคม สร้างถนน ปรับปรุงระบบระบายน้ำ ระบบทำความสะอาด และติดตั้งไฟตามถนนหนทางต่างๆ ช่วยให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าขึ้น

ค.ศ. 1833 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการลงทะเบียน (Registration Act) ให้มีการจดทะเบียนการเกิด แต่งงานและตาย

การเรียกร้องสิทธิทางการเมืองของขบวนการปฏิวัติ

การปฏิรูปรัฐสภา ค.ศ.1832 ถือว่าชนชั้นกลางได้รับสิทธิเลือกตั้ง โดยที่พวกกรรมกรยังมีความรู้สึกไม่พอใจ กรรมกรตระหนักดีว่าชัยชนะแห่งปี ค.ศ. 1832 ส่วนใหญ่ได้มาด้วยความสนับสนุนของพวกตน แต่หลังจากนั้นชนชั้นกลางกลับพยายามกีดกันไม่ให้พวกคนงานได้รับสิทธิแบบเดียวกัน ทำให้ชนชั้นกรรมาชีพรวมตัวกัน ในรูปของสมาคมกรรมกรแห่งลอนดอน (London Workingman's Association) ต่อมาได้ตั้งขบวนการเรียกร้องขึ้นเรียกว่า ขบวนการชาทิสต์ (Chartist Movement) เรียกร้องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ได้พากันชุมนุมเพื่อร่างกฎบัตรขึ้นใน ค.ศ. 1838 เรียกว่า “กฎบัตรของประชาชน” (People's Charter) ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐสภา 6 ข้อ

1. ให้ชายที่บรรลุนิติภาวะทุกคน มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง
2. ให้จ่ายเงินเดือนแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3. ให้มีการลงคะแนนเสียงแบบลับ
4. ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกปี
5. ยกเลิกคุณสมบัติเรื่องทรัพย์สินเป็นคุณสมบัติในการเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร
6. การแบ่งเขตเลือกตั้งที่ยุติธรรม

ข้อเรียกร้อง 6 ข้อนี้ที่ยื่นต่อสภาเป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1838 สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่พิจารณา ทำให้กรรมกรรวมตัวกันนัดหยุดงานในเดือนสิงหาคม 1838 นำเสียดายที่การนัดหยุดงานครั้งแรกนี้ล้มเหลว เนื่องจากพวกกรรมกรไม่ได้มีการจัดระเบียบการวางแผน

อย่างเป็นระบบ พวกกรรมกรเองต่างก็เดือดร้อนจากการไม่มีรายได้ และไม่มีใครตอบได้ว่า หลังจากการนัดหยุดงานแล้วพวกเขาจะได้เข้าทำงานต่อ ขบวนการหยุดงานจึงสลายตัว

ค.ศ. 1840 อังกฤษก็เผชิญกับภาวะการขาดแคลนอาหาร ขบวนการกบฏบัตรพื้นตัวขึ้นมาอีกครั้ง ประชาชนมากกว่า 30 ล้านคน ได้เข้าชื่อร้องทุกข์ต่อรัฐสภา ปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ยอมรับฎีกาของพวกกรรมกรเป็นครั้งที่ 2 พวกนี้จึงก่อการจลาจลนัดหยุดงานขึ้น รัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามมีผลให้ผู้นำของพวกก่อการจลาจลถูกจับเกือบร้อยคน

ค.ศ. 1848 ประเทศอังกฤษอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ขบวนการกบฏบัตรเคลื่อนไหวขึ้นอีกครั้ง โดยมีแผนที่จะเดินขบวนไปยื่นฎีกาฉบับที่สามที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ยอมรับฎีกานี้เป็นครั้งที่สาม รัฐบาลถือว่าขบวนการชาตินิสต์เป็นภัยคุกคามต่อทรัพย์สิน และขบวนการของกลุ่มนี้ทำให้เกิดความหวาดกลัว และการหวาดระแวงระหว่างชนชั้น รัฐบาลเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์รุนแรงที่จะเกิดขึ้น โดยมอบความรับผิดชอบในการรักษาความสงบให้กับตุ๊กแห่งเวลลิงตัน ทำให้รัฐบาลควบคุมสถานการณ์ได้อย่างสมบูรณ์เป็นครั้งที่สาม

ขบวนการชาตินิสต์ ถึงแม้จะล้มเหลวลงทั้ง 3 ครั้ง แต่ถือว่าเป็นการแสดงออกทางการเมืองระดับชาติครั้งแรกของชนชั้นกรรมาชีพ อย่างไรก็ตามความฝันของคนกลุ่มนี้จะได้รับการยอมรับในทศวรรษ 1920 เมื่อรัฐบาลอังกฤษให้ความเห็นชอบกับข้อเรียกร้องของกบฏบัตรประชาชนทุกข้อ ยกเว้นข้อเรียกร้องที่ให้มีการจัดการเลือกตั้งทุกปี

Sir Robert Peel, by John Linnell. (National Portrait Gallery, London)

การบริหารงานของพิตในช่วง ค.ศ. 1841-1846

พรรคอนุรักษนิยมได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นใน ค.ศ. 1841 เซอร์ โรเบิร์ต พิต (Sir Robert Peel) เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พิตได้ชื่อว่าเป็นนายกรัฐมนตรีที่รู้เรื่องเศรษฐกิจดีที่สุดในประวัติศาสตร์ (The best man of business who was ever Prime Minister) มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นคนมีความสามารถสูง เขาจริงใจในงานพร้อมที่จะอุทิศตนให้กับสังคมสูง คุณลักษณะที่เด่นเหล่านี้ทำให้พิตสามารถนำรัฐบาลไปสู่ความเป็นระเบียบมีเสถียรภาพ จากพื้นฐานครอบครัวที่มาจากนักธุรกิจทำให้พิตให้ความสนใจทางด้านการค้าคลั่งเป็นพิเศษ ผลงานชิ้นเอกของพิตจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการคลัง โดยที่พิตมีความเชื่อในแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ของอดัมสมิธในเรื่องเกี่ยวกับระบบการค้าเสรี

พิตเริ่มต้นด้วยการปฏิรูปโครงสร้างทางภาษีทั้งระบบ ซึ่ง ณ เวลานั้นอังกฤษมีสินค้าต่างๆ ที่ต้องเสียภาษีถึง 1200 ชนิดมีหลายรายการที่ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร เช่น มีประมาณ 349 รายการซึ่งแต่ละรายการทำรายได้ให้รัฐน้อยกว่า 100 ปอนด์ต่อปี พิตได้ตัดทอนสินค้าที่ต้องเสียภาษีลง 750 รายการ และเนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ คือ ประมาณ 4/5 มาจากภาษีศุลกากร จึงได้ทำการปรับปรุงอัตราภาษีศุลกากรขาเข้าเสียใหม่ โดยแบ่งสินค้าขาเข้าออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งจะจัดเก็บในอัตราที่แตกต่างกันไป โดยสินค้าประเภทวัตถุดิบจะเก็บภาษี 5% กึ่งวัตถุดิบ 12% และสินค้าสำเร็จรูป 20% เพื่อเป็นการชดเชยรายได้ที่เสียไป พิตเสนอให้เก็บภาษีรายได้ชดเชยเข้ามาถือเป็นการนำระบบวิธีการเก็บภาษีรายได้มาใช้ใหม่ ซึ่งเคยใช้เป็นครั้งแรกในสมัยของพิตต์ใน ค.ศ. 1798 และยกเลิกไปใน ค.ศ. 1816 การเก็บภาษีรายได้จะจัดเก็บในอัตรา 7 เพนนีต่อ 1 ปอนด์ โดยเก็บจากผู้ที่มีรายได้มากกว่า 150 ปอนด์ต่อปี โดยที่พิตประมาณการว่าภาษีรายได้จะทำให้รัฐบาลมีรายได้เพียงพอ เพื่อชดเชยนโยบายลดภาษีศุลกากรขาเข้า และลดภาษีสินค้าที่บริโภคภายในประเทศ นโยบายในการลดภาษีศุลกากรขาเข้าจะเป็นการช่วยให้อุตสาหกรรมของอังกฤษได้รับประโยชน์ ทำให้วัตถุดิบมีราคาถูกลง และประชาชนจะได้บริโภคสินค้าราคาถูกลงด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยเพิ่มการบริโภคซึ่งถือเป็นการกระตุ้นระบบการค้าเสรี

พระราชบัญญัติธนาคาร

เพื่อฟื้นฟูความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ ฟิชได้นำเสนอพระราชบัญญัติธนาคาร (Bank Charter Act 1844) ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับธนาคารกลางของประเทศอังกฤษ จุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันวิกฤตการณ์ทางการเงิน ในขณะนั้นธนาคารที่ออกธนบัตรได้จะต้องมีทองคำสำรอง แต่ธนาคารเล็กๆ หลายแห่งออกธนบัตรมากกว่าปริมาณทองคำมาก ดังนั้นเวลาที่เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นจะส่งผลกระทบต่อด้านจิตวิทยาทันที ประชาชนจะแห่ไปถอนทองคำมีผลให้ระบบการเงินจะล้มในทันที เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินที่จะเกิดขึ้น พระราชบัญญัติธนาคารฉบับนี้แบ่งหน้าที่ของธนาคารกลางอังกฤษออกเป็น 2 แผนก คือ แผนกที่ดำเนินธุรกรรมทางการเงินของธนาคารตามปกติ และแผนกออกธนบัตร โดยที่แผนกพิมพ์ธนบัตร (The Issue Department) สามารถออกธนบัตรได้ถึง 14,000,000 ปอนด์ โดยไม่ต้องมีทองคำหนุนหลัง แต่นอกเหนือจากจำนวนนี้จะต้องมีทองคำสำรองเท่ากับจำนวนเงินที่ออก โดยภาพรวมกฎหมายฉบับนี้มีผลดี เป็นการป้องกันปัญหาเงินเฟ้อจากการออกธนบัตรมากเกินไป และสร้างความเชื่อมั่นในค่าเงินปอนด์ซึ่งขึ้นอยู่กับทองคำ จนกระทั่งถึงปีที่เกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ค.ศ. 1914

คณะกรรมการในพระราชูปถัมภ์เกี่ยวกับเหมืองแร่และบ่อถ่านหิน

การปฏิรูปทางสังคมเกิดขึ้นในแผนของฟิช ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ลอร์ด แอชลีย์ (Lord Ashley) ซึ่งใน ค.ศ. 1840 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในพระราชูปถัมภ์ (Royal Commission) ทำการสำรวจสภาพของคณงานหญิงและเด็กในเหมืองถ่านหิน ผลจากการสำรวจของคณะกรรมการชุดนี้ทำให้สาธารณชนตกใจมาก เพราะได้รับทราบข้อเท็จจริงว่า โรงงานถ่านหินทุกแห่งมีการใช้แรงงานผู้หญิงและเด็กในห้องใต้ดินอับชื้น บางแห่งมีการใช้แรงงานถ่านหินทุกแห่งมีการใช้แรงงานเด็กอายุ 5-6 ปี ลงไปในบ่อถ่านหิน ซึ่งโดยปกติต้องใช้เด็กอายุ 8-9 ปี เด็กเล็กๆ ถูกใช้ทำหน้าที่ “trappers” คอยเปิดและปิดประตูระบบระบายอากาศในปล่องบ่อแร่ ซึ่งจะต้องนั่งอยู่ในที่มืดๆ เป็นเวลา 11-12 ชั่วโมงต่อวัน เด็กโตหน่อยจะทำหน้าที่ “hurriers” ลากถ่านหินซึ่งมีน้ำหนักมากๆ ไปยังบ่อแร่ อุบัติเหตุเกิดขึ้นเสมอๆ

เนื่องจากไม่มีระบบให้ความปลอดภัยและป้องกันระมัดระวังไว้ก่อน พระราชบัญญัติเหมืองแร่และบ่อถ่านหิน ค.ศ. 1842 (The collieries and Mines Act 1842) จึงผ่านออกมาในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1842 ห้ามผู้หญิงเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ทำงานในห้องใต้ดิน

พระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Act 1844, 1845)

เกี่ยวข้องกับโรงงานทอผ้า ซึ่งจำกัดชั่วโมงทำงานผู้หญิงให้เหลือเพียง 12 ชั่วโมง และของเด็กให้เหลือเพียง 6 ชั่วโมง ยังลดวัยทำงานของเด็กจาก 9 ปี เป็น 8 ปี และให้ล้อมหรือกั้นเขตเครื่องจักรที่เป็นอันตรายและเมื่อเกิดอุบัติเหตุใดๆ ต้องรายงานให้แพทย์ทราบ

พิลกับปัญหาไอร์แลนด์

ปัญหาไอร์แลนด์ที่ยืดเยื้อมาตั้งแต่ ค.ศ. 1800 ภายใต้พระราชบัญญัติการรวม (Union of 1800) คือการรวมกันระหว่างอังกฤษกับไอร์แลนด์ ทำให้ผู้นำไอร์แลนด์อย่าง แดเนียล โอ คอนเนล (Daniel O'Connell) ต่อต้านการรวมกัน การปลดปล่อยคารอลิกใน ค.ศ. 1829 ทำให้ชาวไอริชพอใจในระดับหนึ่ง และเมื่อพิลได้อำนาจ คอนเนลก็กลับมากลายเป็นศัตรูกับรัฐบาลพิล และเป็นผู้นำเคลื่อนไหวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการรวม ค.ศ. 1800 ซึ่งถ้าทำสำเร็จก็เท่ากับทำให้ไอร์แลนด์มีรัฐสภาของตนเองที่กรุงดับลิน คอนเนลกระตุ้นให้ชาวไอริชยึดมั่นในสิทธิของตนและรวมตัวกันต่อสู้ แต่น่าเสียดายที่การต่อสู้ของคอนเนลไม่ประสบความสำเร็จ เขาเสียชีวิตลงเสียก่อน

นับตั้งแต่ ค.ศ. 1800 เป็นต้นมาปรากฏการณ์ของชาวไอริชที่แต่งงานเร็ว มีบุตรเร็ว ทำให้ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประมาณว่า ค.ศ. 1800 มีประชาชนประมาณ 5 ล้านคน การสำรวจใน ค.ศ. 1821 เพิ่มเป็น 6,802,000 คน ค.ศ. 1841 เพิ่มเป็น 8,200,000 คน พัฒนาการของไอร์แลนด์ต่างจากอังกฤษ โดยที่อังกฤษมีพัฒนาการทางอุตสาหกรรม แต่เศรษฐกิจของไอร์แลนด์มีเฉพาะอัลสเตอร์ (Ulster) ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้นที่มีพัฒนาการของอุตสาหกรรม ส่วนที่เหลือเป็นเกษตรกรรม เจ้าของที่ดินในไอร์แลนด์มักจะมอบที่ดินให้กับคนกลาง คนกลางเหล่านี้จะนำที่ดินเหล่านี้ให้ชาวนาเช่าด้วยค่าเช่าที่สูงมาก ชาวนาจำนวนหลายล้านคนเหล่านี้ จำต้องดำรงชีพอยู่ด้วยการทำการเกษตรกรรม โดยเฉพาะ

การปลูกมันฝรั่ง เพราะมันฝรั่งเป็นพืชที่ปลูกง่าย โตเร็ว สามารถเลี้ยงดูประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลของไอร์แลนด์เป็นอย่างดี

ค.ศ.1844 พิลตั้งคณะกรรมการราชูปถัมภ์ (Royal Commission) มี ลอร์ด เดวอน (Lord Devon) เป็นประธานทำการสำรวจปัญหาที่ดินในไอร์แลนด์ และให้รายงานถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของที่ดินและผู้เช่า ผลจากการสำรวจครั้งนี้ ค.ศ. 1845 พิลได้มีความพยายามที่จะออกพระราชบัญญัติให้ผู้เช่าที่ดินไอร์แลนด์ได้รับเงินชดเชยในกรณีที่พวกเขาได้ทำการปรับปรุงที่ดิน สร้างบ้านล้อมรั้วที่ดิน แต่น่าเสียดายที่ได้รับการคัดค้านมาก พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงตกไป แต่อีก 30 ปีต่อมา แกลดสโตน ได้นำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินของชาวไอริช และรายงานของเดวอน (Devon Report) มาใช้ในการแก้ไขปัญหาระยะที่ดินของชาวไอริช

ทุพขภิกขภัยครั้งใหญ่ ค.ศ. 1845-1846

ความขาดแคลนครั้งใหญ่ ค.ศ. 1845-1846 เป็นเรื่องที่น่าสนใจแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการที่ผิดพลาดที่ชาวไอริชปลูกพืชผลชนิดเดียว โดยใน ค.ศ. 1845 มีการปลูกมันฝรั่งในไอร์แลนด์ถึง 2,000,000 เอเคอร์ ในยุโรปตะวันตกการปลูกมันฝรั่งจะมีศัตรู คือ เชื้อราซึ่งจะทำลายใบก่อน แล้วจึงจะลามมาถึงรากเน่าและตายในที่สุด ในไอร์แลนด์รุนแรงกว่าที่อื่นๆ มากกว่าหลายเท่า และมันฝรั่งเป็นอาหารหลักสำคัญที่สุดของชาวไอริช โดยบริโภคทั้ง 3 มื้อ ในปลายเดือนตุลาคมชาวไอริชต่างงุนงงมากเมื่อพบว่า อาหารของพวกเขาที่จะใช้บริโภคในฤดูหนาวอันตรธานหายไปหมด ภาวะนี้ตามมาด้วยการเก็บเกี่ยวข้าวโพดในอังกฤษได้น้อยลงมาก ชาวไอริชซึ่งดำรงชีวิตอยู่ด้วยมันฝรั่งจึงได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก รัฐบาลอังกฤษเองไม่ได้เตรียมมาตรการใดๆ ในการแก้ไขปัญหานี้ เหตุการณ์รุนแรงมากถึงขนาดชาวไอริชจำนวนหนึ่งอดตาย และบางกลุ่มก็อพยพออกนอกประเทศ ทำให้พิลเห็นความจำเป็นว่า จะต้องทบทวนนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งยึดถือระบบการค้าเสรีและต้องยกเลิกกฎหมายข้าว (Corn Laws) ที่กีดกันข้าวโพดจากนอกประเทศ พิลต้องใช้เวลานานพอสมควรในการผลักดันรัฐสภาให้ยกเลิกกฎหมายข้าว ในขณะที่เดียวกัน

รัฐบาลของพีลได้พยายามบรรเทาความทุกข์ยากให้กับชาวไอริชด้วยการจัดส่งข้าวโพดเข้ามาเป็นที่รู้จักในหมู่ชาวไอริชว่า “yellow dust” หรือ “Peel brinstone” ยังดำเนินงานสาธารณะที่เป็นการช่วยบรรเทาทุกข์ เช่น สร้างถนน โครงการเกี่ยวกับการระบายน้ำ เป็นต้น แต่โศกนาฏกรรมที่แท้จริงมาถึงเมื่อเกิดความล้มเหลวของการปลูกมันฝรั่งครั้งที่ 2 ในฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 1846 ในฤดูหนาวและฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 1846-1847 ก่อให้เกิดผลที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ คนหลายพันคนเสียชีวิตพร้อมๆ กัน อันเนื่องมาจากการอดอาหาร ไข้รากสาด โรคลักปิดลักเปิด โรคบิด อหิวาต์ตกโรค ถือเป็นปีแห่งความวิปโยคที่ชาวไอริชเสียชีวิตถึง 1 ล้านคน ภาวะทุกข์ยากของประชาชนทำให้รัฐบาลต้องออก Irish Poor Law ในปีที่ 2 ของความอดอยาก รัฐบาลช่วยเหลือโดยให้ทุน รวมทั้งพวกอาสาสมัครที่เด่นๆ เช่น พวกควอเกอร์ (Quakers) จัดหางานสาธารณะให้ชาวไอริช 700,000 คน มีการแจกจ่ายอาหารให้กับคนจนครั้งใหญ่ถึงกว่า 2 ล้านคน ในฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 1847 การเก็บเกี่ยวก็เริ่มดีขึ้น แต่การอพยพยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะๆ ระหว่าง ค.ศ. 1846 ถึง 1851 ชาวไอริชเป็นล้านคนอพยพออกนอกประเทศ ดินแดนที่เป็นเป้าหมายใหญ่ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยได้รับความสนับสนุนทางการเงินจากสมาคมฟีเนียน (Fenians) และองค์กรชาตินิยมไอริช (Irish-Nationalist) อื่นๆ ที่มีจุดประสงค์เพื่อกู้เอกราชให้กับไอร์แลนด์

สันนิบาตต่อต้านกฎหมายข้าว (The Anti-Corn Law League)

ในช่วง 2 ปีสุดท้ายในรัฐบาลพีล พีลได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการเพื่อยกเลิกกฎหมายข้าว ทุพขกิกขภัยครั้งใหญ่ใน ค.ศ. 1845-1846 ทำให้สันนิบาตต่อต้านกฎหมายข้าวต้องเตรียมการวางแผนดำเนินงานอย่างรอบคอบ สันนิบาตต่อต้านกฎหมายข้าวตั้งขึ้นในแมนเชสเตอร์ ใน ค.ศ. 1838 มีจุดมุ่งหมายต้องการยกเลิกกฎหมายข้าว รวมทั้งยกเลิกภาษีขนมปัง สันนิบาตดำเนินงานโดยได้รับความสนับสนุนทางการเงินจากชนชั้นกลาง ที่มีฐานะดี ที่มีอุดมการณ์ต้องการช่วยเหลือชาวไอริชที่ยากไร้ ผู้นำที่เด่น คือ ริชาร์ด คอบเดน และจอห์น ไบรต์ (John Bright) ไบรต์ เป็นสมาชิกสภาสามัญหัวรุนแรงที่มาจากภาคเหนือ

และนับถือนิกายแควกเกอร์ คอบเดนและไบรต์เชื่อในหลักการค้าเสรี และระบบเศรษฐกิจที่ปราศจากการแทรกแซงจากรัฐ

การยกเลิกกฎหมายข้าว ค.ศ. 1846

ท่าทีของฟิลในการแก้ไขปัญหาคาความอดอยากให้กับชาวไอริช เป็นท่าทีที่ค่อนข้างยืดหยุ่น ฉลาดหลักแหลม มีความเชื่อในนโยบายทางเศรษฐศาสตร์ในระบบการค้าเสรี ทำให้ฟิลประสบกับปัญหาลำบากใจในการที่ต้องต่อสู้กับชนชั้นเจ้าของที่ดินที่ยังมีอิทธิพลอยู่มากพอสมควรในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งต้องยอมรับว่าหลังการปฏิรูปรัฐสภา ค.ศ. 1832 ชนชั้นนี้ยังมีอิทธิพลอยู่ การตัดสินใจของฟิลเกิดขึ้นหลังฤดูร้อน ค.ศ. 1845 ที่การเก็บเกี่ยวข้าวในอังกฤษได้ผลน้อยและความล้มเหลวในการปลูกมันฝรั่งรุนแรงขึ้น เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1845 เขาประกาศยุติการใช้พระราชบัญญัติข้าวสาลี โดยอนุญาตให้มีการนำข้าวเข้ามาเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากให้กับประชาชน การกระทำครั้งนี้ทำให้คณะรัฐมนตรีแตกแยก และวันที่ 5 ธันวาคม ฟิลลาออก ลอร์ด จอห์น รัสเซล พยายามจัดตั้งคณะรัฐมนตรีพรรคเสรีนิยม แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ฟิลกลับมาอีกครั้ง โดยประกาศถึงความตั้งใจที่จะลดภาษีการตั้งข้าวโพดเข้ามา และยกเลิกพระราชบัญญัติข้าวสาลีใน ค.ศ. 1846 เกิดการโต้เถียงอย่างรุนแรง รัฐมนตรี 2 ใน 3 รวมตัวกันโดยมี ลอร์ด ชอร์ช เบนทิงก์ (Lord George Bentinck) และเบนจามิน ดิสเรลลี (Benjamin Disraeli) เป็นผู้นำในการต่อต้านฟิล ทั้งเบนทิงก์ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินที่กล้าได้กล้าเสีย และ ดิสเรลลีกล่าวหาว่า ฟิลทรยศต่อฐานเสียงของพรรค คือ กลุ่มเจ้าของที่ดินแต่ด้วยเสียงสนับสนุนจากพวกเสรีนิยม การยกเลิกพระราชบัญญัติข้าวสาลี จึงดำเนินไปในสภาผู้แทนราษฎร และผ่านไปด้วยเสียงส่วนใหญ่ในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1846 อีก 3 วันต่อมาก็ผ่านสภานางไปได้เช่นเดียวกัน แต่ในวันเดียวกันนั้นฟิลต้องพบกับความพ่ายแพ้คะแนนเสียง พระราชบัญญัติการปกครองไอร์แลนด์ (Coercion Bill) ในสภาสามัญซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยในไอร์แลนด์ ฟิลแพ้คะแนนเสียง 73 คะแนน ปัจฉิมวาทะของฟิลในเหตุการณ์ครั้งนี้มีความว่า “ชื่อของข้าพเจ้าอาจอยู่ในความทรงจำของผู้เคราะห์ร้ายหาเข้ากินคำโดยทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ เมื่อเขาเหล่านั้นได้

สร้างสมผลกำไรโดยได้รับ อาหารอันอุดมสมบูรณ์ ซึ่งไม่ต้องเสียภาษีอากรย่อมจะมีความรู้สึกพอใจ เพราะการได้มาซึ่งอาหารเหล่านี้มิได้เกิดจากมูลฐานแห่งความอยุติธรรม”

หลังจากนั้นฟิลลาออก รัสเซลได้รับการเสนอให้จัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ ระยะเวลาสองสามปีหลังจากที่ฟิลลาออก ฟิลไม่ได้เป็นผู้นำพรรคการเมืองใดเลย แต่ยังคงยึดมั่นในนโยบายการค้าเสรี ฟิลปฏิเสธไม่ยอมรับพระราชทานสายสะพายและตำแหน่งเกียรติยศใดๆ ทั้งสิ้น ในสายตาของประชาชนชาวอังกฤษและชาวโลกเห็นว่า ฟิลมีฐานะเหนือเกียรติยศทั้งหลายดังกล่าว เดือนมีนาคม ค.ศ. 1850 ฟิลถึงแก่อนิจกรรมด้วยอุบัติเหตุตกม้าที่ Constitution Hall

ผลของการยกเลิกพระราชบัญญัติข้าวสาลี

ทำให้พรรคอนุรักษนิยมแตกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้สนับสนุนฟิล (Peelites) เห็นด้วยกับนโยบายการค้าเสรี ซึ่งจะร่วมกับพรรคเสรีนิยมตลอดไป อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มฝ่ายขวาภายใต้เคอร์บี และคิสเรลิ ซึ่งจะทำให้พรรคอนุรักษนิยมกลับมามีอิทธิพลอีกในทศวรรษที่ 1860 และ 1870 ทางด้านเศรษฐกิจการยกเลิกพระราชบัญญัติข้าวสาลี หมายถึง การที่ข้าวจากต่างประเทศสามารถเข้าประเทศได้โดยไม่เสียภาษี ทำให้การนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ราคาข้าวสูงขึ้น เกษตรกรรมของอังกฤษเข้าสู่ยุคทอง ระบบการค้าเสรีของอังกฤษเจริญก้าวหน้าจนกลายเป็นนโยบายหลักของพรรคการเมืองอังกฤษ ในคริสต์ศตวรรษที่ 19

คณะรัฐมนตรีรัสเซล ค.ศ. 1846-1852

การลาออกของฟิลในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1846 ลอร์ด จอห์น รัสเซลตั้งคณะรัฐมนตรีชุดเสรีนิยมขึ้น โดยพาล์มเมอสตันกลับเข้าไปเป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศอีกวาระหนึ่ง ตัวของรัสเซลดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีพร้อมกับตำแหน่ง First Lord of the Treasury รัฐบาลชุดนี้ได้เล็งเห็นถึงปัญหาอันเป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ซึ่งมีปัญหาของจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้นักปฏิรูปสังคมเห็นความจำเป็นจะต้องปรับปรุงปัญหาที่เกี่ยวกับสาธารณสุข โดยเฉพาะคนงานในแหล่งเสื่อมโทรมในตัวเมืองที่อาศัยอยู่ในสภาพ

แวดล้อมที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และเมืองใหม่ๆ เจริญเติบโตขึ้นเร็วมาก กรรมกรที่ยากจนต้องอาศัยอยู่ในสถานที่แคบๆราคาถูก ใกล้ที่ทำงาน มีเนื้อที่น้อย แอ๊ด รายงานของแซควิก (Chardwick's "Report on Sanitary Condition" 1842) เป็นการตอกย้ำความจริงในขณะนั้นว่า มีปัญหามากมายที่เกี่ยวกับทางด้านสุขภาพและอนามัย แซควิกยังเสนอแนะให้มีการทำความสะอาดเมืองต่างๆ ด้วยการจัดระบบการระบายน้ำโสโครก การเก็บขยะจากบ้าน ดูแลถนนให้สะอาด ปรับปรุงระบบการประปา ทั้งหมดนี้จะช่วยให้สุขภาพและความเป็นอยู่ของกรรมกรดีขึ้นทำให้ใน ค.ศ. 1848 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการสาธารณสุข (Public Health Act 1848) พร้อมกับให้จัดตั้ง Central Board of Health ดูแลเรื่องสาธารณสุขทั่วประเทศ สำหรับในพื้นที่ที่มีอัตราการตายมากกว่า 23 คนจาก 1,000 คน หรือพื้นที่ที่มีประชาชนมาร้องทุกข์เรื่องเกี่ยวกับสาธารณสุขมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์จะต้องตั้ง Local Health Board ขึ้น การสาธารณสุขท้องถิ่นปฏิบัติงานดีมากในเรื่องเกี่ยวกับระบายน้ำ การจัดหาพื้นที่สะอาด เป็นต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการสาธารณสุขจึงถือเป็นก้าวแรกของการปฏิรูปทางด้านสาธารณสุขอื่นๆ และการจัดตั้งกระทรวงสาธารณสุขต่อไป